

QUICKSCAN NATUURWETGEVING AANSLUITING A9 - HEILOO

PROVINCIE NOORD-HOLLAND



27 februari 2014
077395797:B - Vrijgegeven
D01011.000993.0100

Inhoud

.....	1
1 Inleiding	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Werkwijze	5
1.3 Leeswijzer	5
2 Juridisch kader	6
2.1 Flora en faunawet	6
2.2 Natuurbeschermingswet 1998	6
2.3 Ecologische Hoofdstructuur	7
2.3.1 Weidevogelleefgebied	7
2.4 Boswet	8
3 Ingreep en effecten	9
3.1 Beschrijving ingreep	9
3.2 Beschrijving effecten en reikwijdte	9
4 Huidige situatie plangebied	11
4.1 Beschrijving plangebied	11
4.1.1 Ligging	11
4.1.2 Beschrijving huidige situatie	12
4.2 Voorkomen beschermde soorten	13
4.2.1 Vaatplanten	13
4.2.2 Broedvogels	13
4.2.3 Zoogdieren	14
4.2.4 Reptielen en amfibieën	16
4.2.5 Vissen	17
4.2.6 Overige soorten	18
4.2.7 Samenvatting beschermde soorten	18
5 Toetsing aan Flora- en faunawet	20
5.1 Effectbeschrijving	20
5.2 toetsing aan de Flora- en faunawet	20
5.3 Mogelijkheden voor vrijstelling en ontheffing	21
5.4 Beperken en voorkomen van schade	21
6 Toetsing Nb-wet, EHS, weidevogelgebied en boswet	25
6.1 Toetsing Natuurbeschermingswet	25
6.2 Toetsing EHS	28
6.3 Toetsing weidevogelleefgebied	29
6.4 Toetsing Boswet	29
7 Conclusies en aanbevelingen	36

7.1	Conclusies	36
7.2	Aanbevelingen	36
8	Literatuur.....	38
Bijlage 1	Uitleg wet- en regelgeving.....	39
Colofon		44

1 Inleiding

1.1 AANLEIDING

In 2014 hebben de Provincie Noord-Holland, de gemeenten Castricum, Heiloo en Alkmaar hernieuwde afspraken over het gebiedsontwikkelingsproject Wonen in het Groen (nu : De Nieuwe Strandwal) gesloten. Het project bestaat uit deelprojecten voor natuur, woningbouw, bedrijventerrein Boekelermeer en een nieuwe aansluiting op de A9.

Dit rapport betreft het natuuronderzoek. Het is opgesteld in het kader van een opdracht van de Provincie Noord-Holland voor het optimaliseren van het eerder door Grontmij opgestelde voorontwerp voor de aansluiting, het opstellen van een kostenraming en het uitvoeren van verschillende omgevings- en conditionerende onderzoeken. Het doel van deze opdracht was te komen tot meer inzicht in projectrisico's en –kosten, en hiermee tot definitieve financiële- en uitvoeringsafspraken tussen partijen. De resultaten van de uitgevoerde onderzoeken zullen dan ook worden verwerkt in het Projectplan. Dit vormt de basis voor de Overeenkomst Aansluiting A9 die – mits bovenstaande partijen en Rijkswaterstaat tot definitieve overeenstemming komen – tevens in 2014 gesloten zal worden.

Het project A9 - Aansluiting Heiloo omvat de realisatie van een aansluiting op de A9 ter hoogte van de Lagelaan in de vorm van een half klaverblad, opwaardering van de Lagelaan en realisatie van een parallelweg aan de oostzijde van de A9 tussen de nieuw te realiseren aansluiting en de noordelijker gelegen Kanaalweg.

Op onderstaande kaart is de omgeving van het plangebied weergegeven. Mogelijk wordt het project uitgebreid met opwaardering Kanaalweg, waar momenteel nog onderzoek naar wordt verricht en een bestuurlijk besluit over genomen dient te worden.

Het geoptimaliseerde ontwerp is in Figuur 2 weergegeven. Voor een gedetailleerder beeld van het ontwerp wordt verwezen naar de ontwerptekeningen (011 – situatietekeningen versie 3.0).



Figuur 1: omgeving plangebied



Figuur 2: geoptimaliseerd ontwerp

Bij ruimtelijke ontwikkelingen en projecten dient rekening te worden gehouden met onder de Flora- en faunawet beschermde soorten. Werkzaamheden die schadelijk zijn voor deze soorten zijn niet zondermeer toegestaan. Of effecten op deze soorten kunnen optreden, wordt in eerste instantie beoordeeld middels een verkennende toets, de zogenaamde Quickscan. Deze Quickscan heeft tot doel de waarde van het plangebied voor beschermde soorten in beeld te brengen en te voorzien in een eerste inschatting van mogelijke effecten van de voorgenomen werkzaamheden op beschermde soorten. Op basis hiervan wordt de activiteit getoetst aan de Flora- en faunawet en wordt bepaald of er maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet te voorkomen.

Het plangebied maakt daarnaast (deels) onderdeel uit van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en is tevens aangewezen als weidevogelleefgebied. Beide gebieden zijn opgenomen in de provinciale structuurvisie en planologisch beschermd. Toetsing aan dit beleidskader is dan ook noodzakelijk. Gezien de aard van de activiteiten en ligging ten opzichte van Natura 2000-gebieden is toetsing aan de Natuurbeschermingswet ook aan de orde. Onderdeel van de werkzaamheden is het kappen van enkele bomen en bosschages. Mogelijk vallen deze onder de boswet. Dit zal ook wordt beoordeeld in deze Quickscan.

1.2 WERKWIJZE

Allereerst is er een bureaustudie uitgevoerd waarbij is gekeken of er flora- en faunagegevens beschikbaar zijn voor het plangebied en omgeving. Hiervoor zijn verschillende verspreidingsatlassen, websites en de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. In hoofdstuk 8 zijn de gebruikte bronnen weergegeven. Vervolgens is op dinsdag 29 oktober 2013 een veldbezoek uitgevoerd. Het veldbezoek omvat een habitatgeschiktheidsbeoordeling, waarbij op basis van de aangetroffen biotopen is beoordeeld of het voorkomen van beschermde soorten aannemelijk is. Uiteraard zijn beschermde soorten die tijdens het veldbezoek zijn waargenomen genoteerd. Vervolgens zijn de effecten van de geplande activiteit in kaart gebracht, de mogelijke gevolgen hiervan voor beschermde soorten en zijn de maatregelen beschreven die effecten op beschermde soorten zoveel mogelijk kunnen voorkomen.

Voor de verkenning van de effecten op beschermde gebieden als gevolg van de werkzaamheden zijn de te verwachten effecten in kaart gebracht en is beoordeeld of de effecten leiden tot overtreding van de Natuurbeschermingswet 1998 of de Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie (Provincie Noord Holland, 2013). De uitkomsten hiervan zijn in dit rapport beschreven.

1.3 LEESWIJZER

In hoofdstuk 2 is het juridisch kader beschreven. In hoofdstuk 3 wordt vervolgens een beschrijving gegeven van de ingreep en de effecten die hierdoor op aanwezige beschermde natuurwaarden kunnen optreden. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de huidige situatie van het plangebied, waarbij een beschrijving wordt gegeven van aanwezige beschermde soorten. In hoofdstuk 5 vindt een toetsing aan de Flora- en faunawet plaats, in hoofdstuk 6 wordt dit gedaan voor de beschermde gebieden. In hoofdstuk 7 worden de conclusies en aanbevelingen weergegeven. Tenslotte is in hoofdstuk 8 een overzicht van de gebruikt literatuur weergegeven.

2

Juridisch kader

Het Nederlandse natuurbeleid kent twee sporen, de gebiedsbescherming en de soortenbescherming. Hieraan wordt respectievelijk via de Natuurbeschermingswet en Flora- en faunawet invulling gegeven. In beide wetten zijn naast het nationaal natuurbeschermingsbeleid ook tal van internationale verdragen en richtlijnen verankerd, zoals: Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn, Wetlands-Convention, Conventie van Bonn en CITES. Een belangrijk speerpunt in het Nederlandse natuurbeleid vormt daarnaast de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De EHS is een netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden waarmee de biodiversiteit behouden en versterkt wordt. In 2021 moet de EHS zijn afgerond. De EHS is planologisch verankerd in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (Ministerie van Infrastructuur en Milieu, 2012) en op provinciaal niveau in de Provinciale Structuurvisie en bijbehorende Ruimtelijke Verordening (Provincie Noord Holland, 2011 en 2013).

2.1 FLORA EN FAUNAWET

De Flora- en faunawet regelt de bescherming van in het wild voorkomende planten en dieren. Hierbij staat het behoud van de gunstige staat van instandhouding van soorten centraal. Het soortenbeschermingsdeel van de Vogel- en Habitatrichtlijn is in de wet opgenomen.

De Flora- en faunawet kent een zorgplicht die voor alle dieren geldt. Dit houdt in dat menselijk handelen geen nadelige gevolgen mag hebben voor diersoorten. Naast de zorgplicht kent de wet een aantal verbodsbepalingen die ervoor moeten zorgen dat in het wild levende soorten zoveel mogelijk met rust worden gelaten. De wet kent een aantal tabellen en categorieën met plant- en diersoorten waarvoor een bepaald beschermingsregime geldt (tabel 1 t/m 3 en Vogels). Het is verboden planten te plukken, dieren te doden, te vangen of te verstoren die onder de wet vallen.

Het uitgangspunt van de wet is het 'Nee, tenzij'-principe. Dit betekent dat alles wat schadelijk is voor bedreigde soorten verboden is. Op dit verbod kan onder bepaalde voorwaarden ('tenzij') worden afgeweken via een ontheffing of vrijstelling. Met het gewijzigde Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (2005) is het beschermingsregime versoepeld. Voor de uitvoer van werkzaamheden in het kader van regulier beheer, gebruik en onderhoud en bij ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor algemeen beschermde dier- en plantensoorten (tabel 1) een vrijstelling. In Bijlage 1 is een nadere toelichting van de Flora- en faunawet opgenomen.

2.2 NATUURBESCHERMINGSWET 1998

De natuurbeschermingswet 1998 regelt de bescherming van natuurgebieden in Nederland. Het gaat hierbij om de bescherming van Natura 2000-gebieden en beschermde Natuurmonumenten. In dit kader wordt bescherming van Natura 2000-gebieden behandeld.

Het uitgangspunt van de wet is dat activiteiten in of om Natura-2000 gebieden de natuur niet mogen schaden. De wet kent zogenaamde instandhoudingsdoelstellingen voor een gebied (doelen voor behoud, verbetering of uitbreiding). De effecten van activiteiten in en om een Natura 2000-gebied moeten worden getoetst aan de wet. Activiteiten die een significant negatief effect kunnen hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied zijn niet zondermeer toegestaan en mogen zonder vergunning niet plaatsvinden.

Bij vergunningaanvragen speelt het voorzorgbeginsel een belangrijke rol. Hierbij geldt dat alle effecten moeten worden onderzocht die de instandhoudingsdoelstellingen in gevaar kunnen brengen. Door middel van een Voortoets wordt bepaald in welke mate een activiteit eventueel tot verslechtering of significant negatief effect kan leiden waardoor een vergunningsaanvraag noodzakelijk is. Indien significante negatieve effecten van een activiteit of een combinatie van activiteiten (met andere projecten of plannen) niet kan worden uitgesloten dan moet er een uitgebreide vervolgttoets worden uitgevoerd door middel van een Passende Beoordeling. Als vervolgens uit de Passende Beoordeling blijkt dat zelfs na het nemen van mitigerende maatregelen, significant negatieve effecten niet kunnen worden voorkomen dan dienen de zogenoemde ADC-criteria doorlopen te worden. Dit houdt in dat onderzocht moet worden in hoeverre alternatieven voor de activiteit voorhanden zijn, of er dwingende redenen van groot openbaar belang zijn om een activiteit doorgang te laten vinden en of de negatieve effecten voldoende gecompenseerd kunnen worden.

2.3 ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) heeft als doel om bijzondere en beschermde natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. De EHS is beschermd via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. In het kader van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is het beschermingsregime vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). De beleidsmatige verankering wordt gevormd door de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (Ministerie van Infrastructuur en Milieu, 2012).

Op provinciaal niveau is de planologische bescherming van de EHS geregeld via de provinciale structuurvisie (Provincie Noord-Holland, 2011) en het uitvoeringsprogramma uit de provinciale ruimtelijke verordening (Provincie Noord-Holland, 2013). De Ecologische Hoofdstructuur is begrensd met een zogenoemde groene contour. Nieuwe plannen, projecten of handelingen binnen deze groene contour zijn in beginsel niet toegestaan indien deze de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten, tenzij er geen reële alternatieven zijn én er sprake is van redenen van groot openbaar belang (het 'nee, tenzij'- regime). Dit staat toegelicht in artikel 19 en 24 van de Provinciale Ruimtelijke Verordening bij de Structuurvisie (PRVS). Als een ingreep (onder bovengenoemde voorwaarden) wordt toegestaan, moet de initiatiefnemer de (potentiële) natuurwaarden die verloren gaan, op eigen kosten compenseren. Dit uitgangspunt wordt 'natuurcompensatie' genoemd. De provinciale regels voor natuurcompensatie staan in de PRVS en zijn verder uitgewerkt in de Beleidsregel compensatie natuur en recreatie (Provincie Noord-Holland, 2013a).

2.3.1 WEIDEVOGELLEEFGEBIED

Weidevogels zijn kenmerkend voor de Provincie Noord-Holland. De Provincie vindt zowel de weidevogels als het karakteristieke cultuurlandschap waarin zij verblijven belangrijk. De leefgebieden van weidevogels genieten dan ook planologische bescherming. De weidevogelleefgebieden zijn in de provinciale structuurvisie begrensd en worden via het uitvoeringsprogramma uit de provinciale ruimtelijke verordening (artikel 25) beschermd tegen inbreuken op de openheid. Een wijziging van het

bestemmingsplan die tot oppervlakteverlies, verstoring of een peilverlaging leidt in het weidevogelleefgebied is niet toegestaan, tenzij er geen aanvaardbaar alternatief aanwezig is en een groot openbaar belang wordt gediend. Als een ingreep (onder bovengenoemde voorwaarden) wordt toegestaan, moet de initiatiefnemer het weidevogelleefgebied dat verloren gaat, op eigen kosten compenseren

2.4 BOSWET¹

De Boswet heeft tot doel om bossen te beschermen. Bos dat wordt gekapt, moet worden herplant. Als dat niet kan op dezelfde plaats, dan elders in de vorm van compensatie. Onder de Boswet vallen:

- alleen bossen die buiten de 'bebouwde kom Boswet' liggen;
- alle beplantingen van bomen die groter zijn dan 10 are;
- bomen in een rijbeplanting, als de rij uit meer dan 20 bomen bestaat.

De gemeente stelt bij besluit de grenzen van de 'bebouwde kom Boswet' vast. Deze grenzen kunnen afwijken van de 'bebouwde kom Verkeerswet'. De Boswet kent drie belangrijke instrumenten:

- Meldingsplicht;
- Herplantplicht;
- Kapverbod.

Voordat een perceel bos dat onder de Boswet valt wordt gekapt, moet een kapmelding gedaan worden. De kapmelding is geen kapvergunning. In sommige gemeenten is een kapvergunning vereist, die door de gemeente wordt afgegeven. Binnen drie jaar nadat een bos is gekapt moet het worden herplant. De minister van EZ kan in uitzonderingsgevallen een kapverbod opleggen als het natuur- en landschapsschoon ernstig geschaad dreigt te worden door de voorgenomen kap. In de praktijk gebeurt dit nagenoeg nooit. Er moet sprake zijn van opstanden of lanen van een uitzonderlijke natuurwaarde of landschappelijke waarde.

De voorgenomen kap van een houtopstand hoeft niet te worden gemeld als het gaat om:

- Onderhoud dat gericht is op de groei van de overblijvende houtopstand (dunning);
- Hak- of griendhout dat periodiek gekapt wordt;
- Houtopstanden op erven en in tuinen;
- Andere houtopstanden dan op erven en in tuinen, die liggen binnen de 'bebouwde kom Boswet'
- Wegbeplantingen en eenrijige beplantingen die bestaan uit populieren of wilgen, op of langs landbouwgronden;
- Italiaanse populier, linde, paardekastanje en treurwilg;
- Vruchtbomen en windschermen om boomgaarden;
- Fijnsparren niet ouder dan twaalf jaar, die op de hiervoor bestemde terreinen als kerstbomen worden geteeld;
- Kweekgoed;
- Houtopstanden die worden gekapt binnen de uitvoering van een goedgekeurd bestemmingsplan
- Houtopstanden die een zelfstandige eenheid vormen en niet groter zijn dan 10 are, dan wel als rijbeplanting niet meer dan 20 bomen bevatten
- Houtopstanden waarvoor vrijstelling is verleend binnen de Regeling meldings- en herplantplicht.

¹ Deze paragraaf is gebaseerd op informatie afkomstig van: <http://www.hetInVloket.nl/onderwerpen/vergunning-en-ontheffing/dossiers/dossier/bos-en-bomen-kappen-en-her-planten/wat-is-de-boswet>

3

Ingreep en effecten

3.1 BESCHRIJVING INGREEP

Ter hoogte van Heiloo zal op de A9 een aansluiting worden gerealiseerd. De aansluiting A9 komt ter hoogte van de Lagelaan, met aantakking op de Kennemerstraatweg en een verbinding naar de Kanaalweg via een oostelijke parallelweg. De aansluiting op de A9 heeft de vorm van een half klaverblad. In Figuur 2 is het ontwerp weergegeven. In deze Quickscan is de uiterste begrenzing van het ontwerp als plangebied aangehouden, waarbinnen werkzaamheden gaan plaatsvinden en aanwezige habitats zullen verdwijnen.

Voor de realisatie van de aansluiting zullen globaal de volgende werkzaamheden gaan plaatsvinden:

- Het dempen van sloten;
- Graafwerkzaamheden en het ophogen van de grond;
- Het verwijderen van vegetatie, zoals rietkragen, struweel, bosschages en bomenrijen;
- Realisatie kunstwerken, aanbrengen verharding, verlichting, vangrail etc.

3.2 BESCHRIJVING EFFECTEN EN REIKWIJDTE

Als gevolg van de aanleg en het gebruik van de nieuwe aansluiting aan de A9 bij Heiloo kunnen meerdere effecten optreden op beschermde natuurwaarden. In deze paragraaf worden deze effecten en hun reikwijdte afgebakend.

Ruimtebeslag

Door de inrichting zullen naar verwachting alle op dit moment aanwezige habitats in het plangebied verloren gaan. Hierdoor kan het leefgebied van beschermde soorten worden aangetast. Uitgangspunt voor deze toetsing is dat alle aanwezige habitats in het plangebied verloren gaan. Aangezien het plangebied onderdeel uitmaakt van de EHS en weidevogelleefgebied is tevens sprake van ruimtebeslag in deze beschermde gebieden.

Reikwijdte: Effecten van permanent ruimtebeslag treden alleen op in het plangebied zelf waar de aansluiting wordt gerealiseerd.

Verstoring (optisch, geluid, licht)

Bij de realisatie van de aansluiting treedt verstoring op door de bouwwerkzaamheden. Deze verstoring bestaat uit optische verstoring, geluid- en lichtverstoring (het laatste alleen indien er werkzaamheden in de avond- en/of nacht worden uitgevoerd). Door de ligging langs de bestaande A9 vindt in de huidige situatie in het plangebied en omgeving al de nodige verstoring plaats. Deze zal tijdens de uitvoering van werkzaamheden tijdelijk toenemen. Een toename van verstoring in het plangebied zelf is niet relevant, aangezien de hier aanwezige habitats al verloren zullen gaan door ruimtebeslag. In de gebruiksfase zal er eveneens sprake zijn van een toename van verstoring in de omgeving van het plangebied. Als gevolg van

deze permanente verstoring kan de omgeving (deels) ongeschikt worden als leefgebied voor beschermde soorten. Hierbij is geluidsverstoring met name van belang voor broedvogels en lichtverstoring met name voor vleermuizen. Aangezien de directe omgeving van het plangebied is aangewezen als EHS en weidevogelleefgebied zal ook hier sprake zijn van een toename van verstoring, wat kan leiden tot een effect op de hier aanwezige beschermde natuurwaarden.

Reikwijdte: In de regel varieert het invloedsgebied van optische verstoring en verstoring door geluid en licht van enkele tientallen tot honderden meters.

Toename van stikstofdepositie door aantrekkende werking verkeer

Als gevolg van de aansluiting vindt mogelijk een aantrekkende werking van verkeer plaats en/of verschuiven lokale verkeersbewegingen. Alle motorvoertuigen stoten stikstof uit, dat op afstand van het plangebied kan leiden tot een toename van stikstofdepositie. Dit kan op zijn beurt weer leiden tot verzuring en vermesting van habitats en leefgebieden van soorten die gevoelig zijn voor stikstofdepositie.

Reikwijdte:

Voor de meeste storingsfactoren varieert het studiegebied van enkele honderden meters tot maximaal enkele kilometers buiten het plangebied. Een uitzondering hierop vormt stikstofdepositie. Stikstof verspreidt zich over grote afstanden via de lucht. Om de bijdrage aan de stikstofdepositie inzichtelijk te maken zijn berekeningen uitgevoerd binnen een straal van 10 km vanaf de nieuwe aansluiting op de A9 naar Heiloo. De stikstofdepositieberekeningen zijn uitgevoerd met de pc-applicatie Geomilieu versie 2.31, module Stacks D. Dit model rekent met behulp van het Nieuw Nationaal Model (NNM).

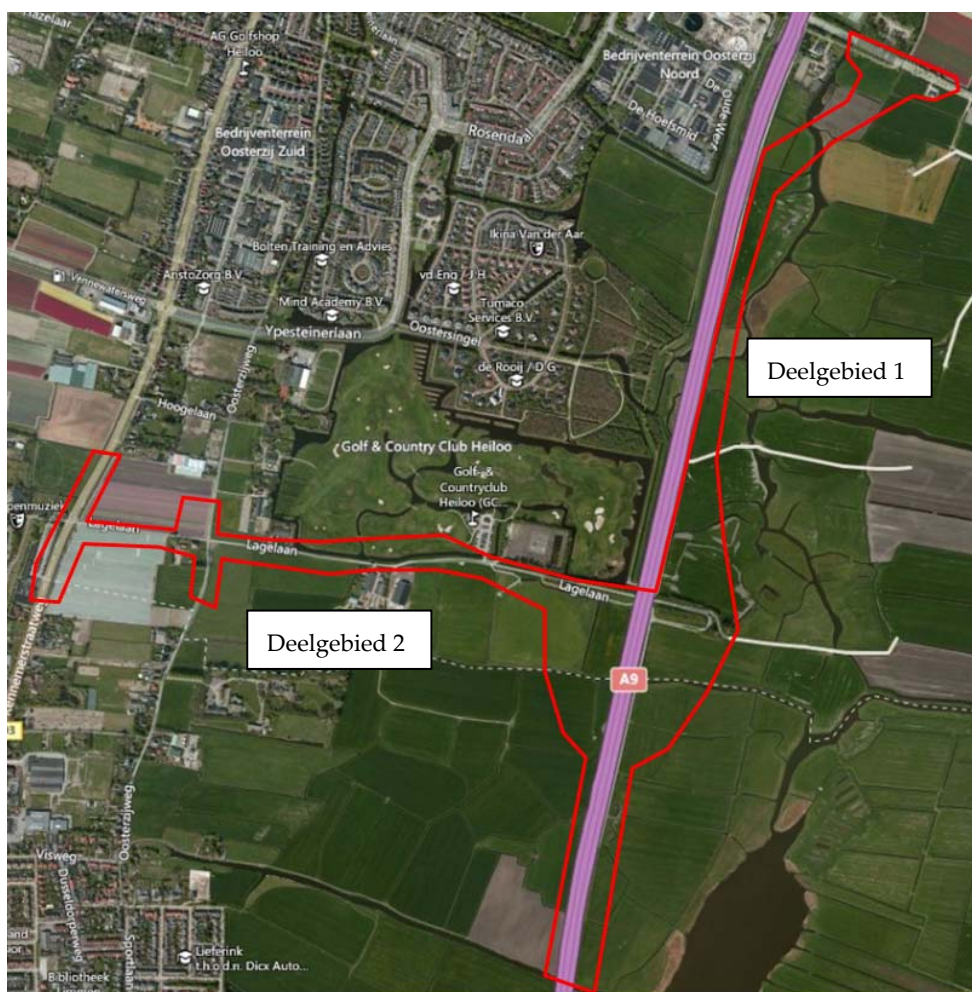
4

Huidige situatie plangebied

4.1 BESCHRIJVING PLANGEBIED

4.1.1 LIGGING

Het plangebied ligt ten oosten van Heiloo aan de oostkant van de A9, vanaf de kanaalweg tot een halve kilometer voorbij de Kooibrug. Vanaf de Kooibrug loopt het plangebied verder naar het westen, ten zuiden van het golfterrein tot aan de Kennemerstraatweg. Het deel van het plangebied ten oosten van de A9 overlapt voor een deel met de EHS en weidevogelleefgebied. De locatie van het plangebied is weergegeven in Figuur 3.



Figuur 3. De ligging van het plangebied met daarin het plangebied bij benadering (rode omlijning).

4.1.2 BESCHRIJVING HUIDIGE SITUATIE

In deze beschrijving wordt onderscheid gemaakt in twee deelgebieden (zie ook Figuur 3). Deelgebied 1 omvat het deel van de aansluiting dat ten oosten van de A9 is gepland. Dit deelgebied is globaal tussen de Kanaalweg en Lagelaan/Kooibrug gelegen. Deelgebied 2 omvat het gedeelte van de aansluiting dat ten westen van de A9 is gelegen en doorloopt tot aan de Kennemerstraatweg (N203).

Deelgebied 1

Het noordelijkste gedeelte van het plangebied omvat een deel van de Kanaalweg en de hiernaast gelegen parallelweg. Langs de parallelweg staan bomenrijen. Aan de noordkant bestaat de bomenrij uit Canadese populieren en aan de zuidkant uit kraakwilgen. De populieren hebben een diameter van 70-90 centimeter. De kraakwilgen zijn smaller met enkele uitschieters met een diameter van 110 centimeter. De kraakwilgen bestaan vaak uit meerdere stammen en bevatten diverse scheuren en holten. Door de storm van de dag voor het veldbezoek waren diverse grote takken afgebroken. De sloot aan de parallelweg heeft kale oevers en bevat een dikke zwarte sliblaag, zonder waterplanten. De oevers zijn voedselrijk.

Ten zuiden van de Kanaalweg loopt het plangebied schuin naar de A9. Hier passeert het tracé enkele akkers en kleine rietvelden. De akkers worden intensief beheerd en deels begraaasd door vee. De oevers zijn strak gemaaid, voedselrijk en zijn ecologisch gezien weinig interessant. Het tracé kruist hier de relatief brede Moersloot. Een aantal weidepercelen binnen het deelgebied wordt weidevogelvriendelijk beheerd, in samenwerking met vrijwilligers.

Meer naar het zuiden loopt het tracé parallel aan de A9. Aan weerszijden van de bestaande parallelweg langs de A9 lopen smalle slootjes. Het slootje tussen de A9 en de parallelweg is helder, gedeeltelijk begroeid met ondergedoken watervegetatie. De sliblaag is zeer ondiep gelegen. De sloot aan de andere kant van de parallelweg is smal, ondiep en heeft een dikke waterige sliblaag. Deze sloot staat in verbinding met de Moersloot.

De percelen ten zuiden van de Kooibrug, ten oosten van de A9, worden net als de noordelijk gelegen percelen intensief beheerd. De oevers zijn strak gemaaid, voedselrijk en de sloten zijn recentelijk gebaggerd. Dwars op de A9 ligt een uitloper van de Limmertocht. De oevers van deze watergang zijn begroeid met riet en enkele drijvende waterplanten. Op de oevers van de percelen zijn soorten aangetroffen die duiden op voedselrijke omstandigheden.

Tussen de oprit naar de Kooibrug staat een opstand met Canadese populieren met een hoogte van circa 25 meter. De struiklaag bestaat uit een dichte opstand van jonge populieren en iepen. De opstand is ongeveer 3 meter hoog. De stammen hebben een diameter van ongeveer 35 centimeter en er zijn geen holten zichtbaar.

Deelgebied 2

Ten westen van de A9 volgt het plangebied de Lagelaan. Langs de parallelweg van de Lagelaan staan Canadese populieren, met een diameter van 50-70 centimeter. Er zijn geen holten zichtbaar. De berm is voedselrijk en ten tijde van het veldbezoek recentelijk gemaaid. De percelen ten zuiden van deze weg worden intensief beheerd en begraaasd door schapen. De omliggende watergangen zijn in open verbinding met de Limmertocht. De watergangen zijn pas gebaggerd. De kleine slootjes in de rest van het plangebied zijn smal, ondiep en bevatten een dikke sliblaag.

Het tracé loopt verder naar het westen, richting de Kennemerstraatweg (N203). Het tracé loopt hierbij over de Lagelaan, enkele agrarische percelen, over een gedeelte van de golfbaan en wegbermen. In de

watergang ten zuiden van de golfbaan is vrijwel geen sliblaag aanwezig. Daarnaast is niet of nauwelijks water- en oevervegetatie aanwezig. Het overige traject bestaat uit gemaaide bermen en intensief beheerde grond. Er staan nog enkele bomen, maar deze vertonen geen holten.

4.2 VOORKOMEN BESCHERMDE SOORTEN

In onderstaande paragrafen wordt ingegaan op de beschermde soorten die in het plangebied en directe omgeving voorkomen of kunnen worden verwacht. Hierbij wordt vooral ingegaan op soorten van tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet en broedvogels. Voor deze soorten is voor ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing nodig als verbodsbepalingen van de wet worden overtreden, terwijl voor soorten van tabel 1 een algemene vrijstelling geldt.

4.2.1 VAATPLANTEN

Het veldbezoek is uitgevoerd eind oktober, waardoor veel planten al niet meer zichtbaar zijn. Daarbij was ten tijde van het veldbezoek een groot gedeelte van het plangebied (bermen, graslandpercelen e.d.) gemaaid. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde planten waargenomen. De percelen en bermen zijn over het algemeen voedselrijk en intensief beheerd en daardoor floristisch gezien weinig interessant. De vegetatie wordt gedomineerd door algemene grassen en kruidachtigen zoals brandnetel.

Op de NDFF site worden een aantal beschermde en zeldzame vaatplanten (zoals de rietorchis) vermeld die in het plangebied en/of omgeving kunnen voorkomen. Van deze planten is enkel van de wilde kievitsbloem (tabel 2) een exemplaar aangetroffen binnen de grenzen van het plangebied. Van de overige soorten zijn exemplaren aangetroffen in andere habitats in de omgeving zoals stadspark, wegbermen en op de oevers van grotere wateren. De wilde kievitsbloem wordt niet direct in het plangebied verwacht, gezien de voedselrijke omstandigheden en het intensieve beheer. De soort komt in Noord-Holland vooral voor in de binnenduinen, op groeiplaatsen die vaak periodiek overstromen en vochtig blijven gedurende de zomer. Mogelijk is de plant een verwilderd exemplaar afkomstig uit een tuin of een relict van een vroegere populatie. Andere beschermde soorten zijn niet aangetroffen en worden op basis van het aanwezige habitat ook niet verwacht. Wel kunnen er enkele minder algemene soorten in het plangebied worden verwacht. Zo is er een waarneming bekend van bevertjes. Deze (planten)soort is vrij zeldzaam en opgenomen in de Rode Lijst². De soort is echter niet beschermd in het kader van de Flora- en faunawet.

4.2.2 BROEDVOGELS

Het gebied is rijk aan vogels. Het weidevogelbeheer (in ieder geval op de percelen ten oosten van de A9) draagt hier mogelijk aan bij. In het gebied kunnen verschillende soorten eenden, ganzen, steltlopers, weidevogels, kleine zangvogels en roofvogels worden verwacht.

Met name de oevers en rietlanden in het plangebied vormen geschikt broedbiotoop. Algemene soorten zoals de wilde eend, meerkoet, fuut en waterhoen kunnen hier tot broeden komen. De weilanden vormen daarnaast geschikt broedhabitat voor diverse weidevogelsoorten, zoals de kievit. In de weidevogelpercelen ten oosten van de A9 is tijdens het veldbezoek tot drie keer toe een watersnip waargenomen. De watersnip is een zeldzame broedvogel in Nederland. De exemplaren die tijdens het veldbezoek zijn waargenomen, betreffen vermoedelijk individuen op doortrek. Tijdens de doortrekperiode zijn een groot aantal watersnippen in Nederland aanwezig. De kans op aanwezigheid

² De Rode Lijst is een overzicht waarop per land de in hun voortbestaan bedreigde dier- en plantensoorten staan.

van een broedgeval van deze soort nabij de snelweg wordt klein geacht, desondanks kan dit niet geheel worden uitgesloten gezien de aanwezigheid van ruige oevers, rietland en uitgestrekte weilanden.

Tijdens het veldbezoek is rond de Kooibrug een koppel buizerds waargenomen. De verblijfplaats van de buizerd is jaarrond beschermd. Er is echter geen nest van deze soort aangetroffen. Buizerds gebruiken veelal nesten van andere vogels (o.a. ekster, zwarte kraai) als basis voor hun eigen horst. Dergelijke nesten zijn wel aanwezig, sporen die duiden op gebruik door buizerds (prooiresten e.d.) zijn echter niet aangetroffen. Andere soorten met jaarrond beschermde nesten die in het plangebied of omgeving kunnen worden waargenomen zijn de blauwe reiger en bruine kiekendief. Van beide soorten zijn echter geen vaste rust- of verblijfplaatsen aangetroffen.

4.2.3 ZOOGDIEREN

Gezien de verschillen in ecologie (en beschermingsstatus) worden vleermuizen en overige (grondgebonden) zoogdieren hierna afzonderlijk behandeld.

Vleermuizen

In- en rond het plangebied zijn waarnemingen van diverse vleermuissoorten bekend. Dit betreft de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en watervleermuis. De soorten zijn hier 'jagend' waargenomen (NDFP). Op basis van het aanwezige habitat en waarnemingen in de omgeving kunnen ook de gewone grootoorvleermuis en meervleermuis in het plangebied worden verwacht (Hoogeboom, 2011). Beide soorten worden hier vooral foeragerend verwacht.

De meeste waarnemingen van vleermuizen zijn gedaan ter hoogte van de Kanaalweg in het noordelijk deel van het plangebied (deelgebied 1). De vleermuizen foerageren hierbij langs en in de beschutting van de aanwezige bomenrijen. Ook de bomen ter hoogte van de Lagelaan en Kooibrug zijn geschikte foerageerlocaties voor vleermuizen. De opgaande beplanting langs de Kanaalweg kan tevens als vliegroue worden gebruikt. Vrijwel langs de gehele Kanaalweg zijn bosschages en bomenrijen aanwezig die een geschikte verbinding vormen tussen verblijfplaatsen in de bebouwing van Heiloo en foerageergebieden in het landelijk gebied ten oosten van de A9. In een verder zeer open omgeving kan dit een belangrijke route vormen.

Een deel van de aanwezige bomen ter hoogte van de Kanaalweg bestaan uit oude kraakwilgen. Tijdens het veldbezoek zijn diverse holten waargenomen in deze bomen die door vleermuizen gebruikt zouden kunnen worden als verblijfplaats (zie Figuur 4 en Figuur 5).

Bredere watergangen zoals de Moersloot kunnen geschikt foerageergebied en een vliegroue vormen voor de watervleermuis en meervleermuis. Beide soorten jagen bij voorkeur vlak boven het wateroppervlak, maar kunnen ook boven land foeragerend worden waargenomen. Met name de meervleermuis gebruikt brede watergangen daarnaast ook als vliegroue.



Figuur 4 De parallelweg van de Kanaalweg, met links Canadese populieren en rechts kraakwilgen. In de kraakwilgen zijn veel holten aanwezig. Enkele daarvan zijn mogelijk geschikt als verblijfplaats.

Overige zoogdieren

Een groot deel van het plangebied is niet tot matig geschikt voor zoogdieren. De meeste percelen worden intensief beheerd en de oevers zijn tot de waterrand gemaaid. Lokaal is echter geschikt habitat aanwezig voor enkele beschermde soorten.

Ten oosten van de A9, tussen de Kanaalweg en de Kooibrug, liggen enkele locaties met rietvelden en ruigte (zie Figuur 5). Ter hoogte van één van deze locaties zijn waarnemingen bekend van de strikt beschermde noordse woelmuis (tabel 3). Daarnaast zijn hier waarnemingen gedaan van algemene soorten zoals de veldmuis, huisspitsmuis en wezel (allen tabel 1). De noordse woelmuis leeft in hoge vegetaties met vooral grasachtige planten. In gebieden waar andere woelmuizen voorkomen, leeft de soort veel in natte terreinen, zoals rietland, moeras, zeer extensief gebruikte weilanden, drassige hooilanden, vochtige duinvalleien en periodiek overstroomde terreinen. Ook in drogere biotopen zoals wegbermen en dijktaaluds kan de soort voorkomen, maar ondervindt dan veel concurrentie van andere woelmuissoorten (o.a. de aardmuis en veldmuis).

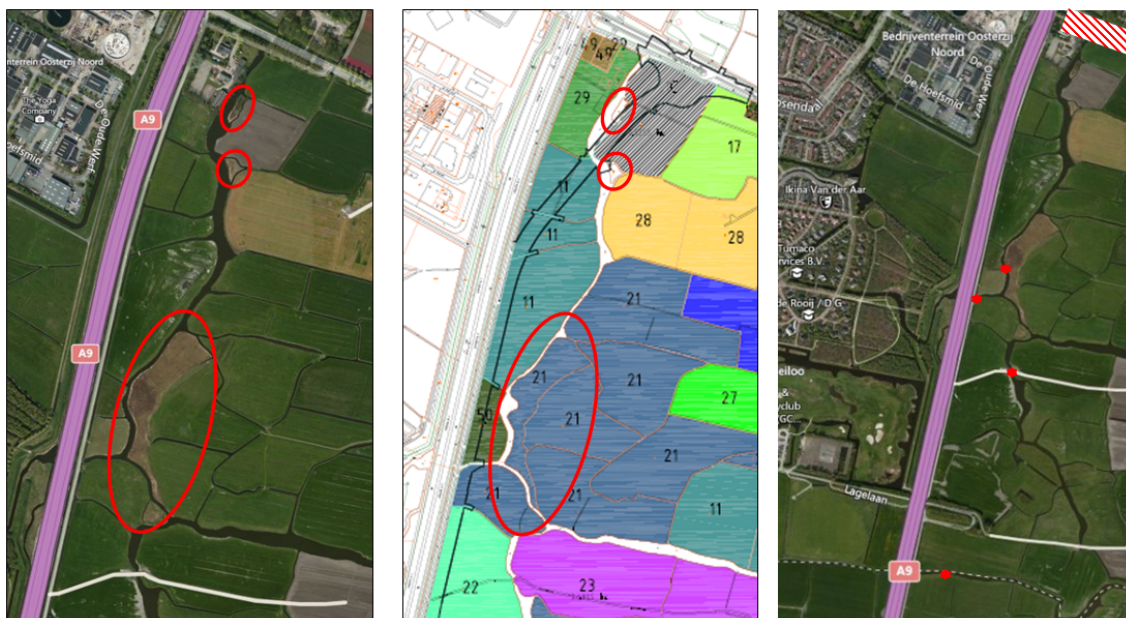
De waarnemingen van de noordse woelmuis dateren uit 2009. Aangezien het aanwezige habitat (bestaande uit natte, volledig dekkende ruigte- en rietvegetaties) sindsdien niet wezenlijk is veranderd en nog steeds geschikt is voor de noordse woelmuis kan deze hier nog steeds actueel leefgebied worden verwacht. De noordse woelmuis kan hier wel concurrentie ondervinden van de veldmuis. Ook de twee verderop gelegen kleinere rietvelden in het noorden van het plangebied vormen geschikt habitat voor de noordse woelmuis.

Net buiten de begrenzing van het plangebied, in de brede rietkraag op de oevers van de plas 'Die' is een waarneming gedaan van de strikt beschermde waterspitsmuis (tabel 3). De waterspitsmuis komt voor

rond zuiver, niet te voedselrijk water met watervegetatie en begroeide oevers. Rietlanden en kruidenrijke oevervegetaties vormen geschikt habitat. Riet en ruigtevegetaties in het plangebied kan mogelijk dus geschikt habitat vormen voor de waterspitsmuis.

Naast de eerder genoemde soorten zijn algemene soorten (tabel 1) zoals de bosmuis, bunzing, egel, haas, konijn mol veldmuis, vos en wezel in het plangebied waargenomen (NDFF). Verder kunnen hier op basis van het aanwezige habitat ook algemene soorten zoals de dwergspitsmuis, hermelijn en woelrat (tabel 1) worden verwacht. Andere beschermde zoogdiersoorten worden op basis van verspreidingsgegevens en het aanwezige habitat niet in het plangebied verwacht.

In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van de strikt beschermde boommarter. Door intensieve maai- en begrazingsactiviteiten in het plangebied en het vrijwel ontbreken van opgaande beplanting in de vorm van bosschages en bosafwezigheid is het plangebied niet geschikt als leefgebied van deze soort. Deze wordt hier dan ook niet verwacht.



Figuur 5. Links zijn de rietvelden duidelijk zichtbaar in het landschap. Midden is het plangebied geprojecteerd (binnen de zwarte belijning). Deze kruist/begrenst de twee noordelijke rietvelden. Rechts zijn de waarnemingen van bittervoorn (rode stippen) en de locatie van bomenlanen met potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen weergegeven (gearceerde deel).

4.2.4 REPTIELEN EN AMFIBIEËN

In het plangebied kunnen algemeen voorkomende amfibieën worden verwacht, zoals bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander (allen tabel 1). Van deze soorten is de bruine kikker ook daadwerkelijk aangetroffen tijdens het veldbezoek.

Ten noorden van het plangebied is een waarneming gedaan van de rugstreeppad. De waarneming is gedaan ter hoogte van enkele bloembollenvelden. De rugstreeppad is een typische pionierssoort, die vooral voorkomt in terreinen met een hoge natuurlijke dynamiek of door de mens ingebrachte dynamiek. Door de aanwezigheid van kaal zand en de dynamiek (in de vorm van beheer) vormen de bloembollenvelden geschikt habitat. Ondiepe wateren in de omgeving (poldersloten) kunnen daarbij als

voortplantingswater fungeren. Noord-Holland is van oudsher een belangrijk bolwerk van de rugstreeppad, de soort kan hier (plaatselijk) algemeen voorkomen. Met name in de duingebieden, Zaanstreek en omgeving van Amsterdam worden veel waarnemingen van de soort gedaan. De rugstreeppad is een soort die snel kan opduiken, zodra geschikte leefomstandigheden zich voordoen. Gezien de aanwezigheid van de rugstreeppad in de omgeving van het plangebied, kan deze mogelijk tijdens de werkzaamheden opduiken, wanneer geschikt habitat wordt gecreëerd (in de vorm van kaal zand).

Er zijn geen waarnemingen bekend van beschermde reptielen in het plangebied of directe omgeving. Gezien het ontbreken van geschikt habitat kan de aanwezigheid van beschermde reptielen in het plangebied daardoor worden uitgesloten.

4.2.5 VISSSEN

Tijdens het veldbezoek zijn de watergangen bemonsterd met een schepnet. Hierbij zijn op een aantal locaties in de Moersloot en in een zijtak van de Limmertocht bittervoorns gevangen (zie Figuur 6). Het betrof zowel juveniele als volwassen exemplaren. De strikt beschermde bittervoorn (tabel 3) wordt aangetroffen in stilstaand of langzaam stromend water boven een niet te weke bodem, zoals in sloten, plassen en vijvers. Verder is een goed ontwikkelde onderwatervegetatie vereist, die beschutting geeft aan de jonge vissen. Voor zijn voortplanting gaat de bittervoorn een symbiose aan met grote zwanen- of schildersmossels. Aanwezigheid van grote zoetwatermosselen is dus een vereiste voor de voortplanting. Op de bodem van de Moerasloot en op de oevers (waar bagger was verspreid) zijn zoetwatermosselen gevonden. Gezien de aanwezigheid van juveniele bittervoorns en aanwezigheid van grote zoetwatermosselen kan er vanuit worden gegaan dat hier voortplanting plaatsvindt. De watergangen waarin de bittervoorns zijn aangetroffen zijn tevens diep genoeg voor de bittervoorn om te overwinteren. De betreffende watergangen vormen voor de bittervoorn dan ook geschikt paai-, foerageer- en winterhabitat. In de bredere watergangen ten westen van de A9 zijn eveneens zoetwatermosselen aangetroffen. Het habitat is hier echter niet of minder geschikt, vanwege het ontbreken van een goed ontwikkelde onderwater- en oevervegetatie. Bittervoorn zijn hier niet aangetroffen en worden op basis van het aanwezige biotoop ook niet verwacht.

Het plangebied maakt daarnaast onderdeel uit van het verspreidingsgebied van de kleine modderkruiper. In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen gedaan van deze soort (NDFF). De kleine modderkruiper is tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Op basis van het aanwezige habitat kan deze hier mogelijk wel (incidenteel) worden verwacht, o.a. in de Moersloot. Andere beschermde vissoorten worden op basis van verspreidingsgegevens en het aanwezige habitat niet in het plangebied verwacht.



Figuur 6 Bittervoorn is op diverse plekken aangetroffen, vooral in de Moersloot en een zijtak van de Limmertocht. Bovenstaande figuur geeft een impressie van de locaties en toont zowel volwassen als jonge exemplaren.

4.2.6 OVERIGE SOORTEN

Binnen het plangebied zijn geen waarnemingen gedaan van beschermde dagvlinder, libellen of overige ongewervelde. Ten westen van de A9, in een stadspark ten zuidoosten van Heiloo, zijn enkele minder algemene vlindersoorten aangetroffen. Het hier aanwezige habitat is echter niet aanwezig in het plangebied. Gezien de voedselrijke en intensief beheerde omstandigheden worden geen beschermde dagvlinder, libellen en overige ongewervelde in het plangebied verwacht.

4.2.7 SAMENVATTING BESCHERMDE SOORTEN

In onderstaande tabel (Tabel 1) is samengevat welke strikt beschermde soorten (tabel 2 en 3 en broedvogels met een jaarrond beschermd nest) in het plangebied en/of omgeving voorkomen of kunnen worden verwacht.

Tabel 1 Overzicht beschermde soorten die in het plangebied worden verwacht of zijn aangetroffen

Soort	Flora- en faunawet			Habitatrichtlijn, bijlage IV/ bijlage 1 (AMvB);
	Tab. 2	Tab. 3	Cat.	
Vaatplanten				
Wilde kievitsbloem	x			
Amfibieën				
Rugstreeppad		x		x
Vissen				
Kleine modderkruiper	x			
Bittervoorn		x		x
Broedvogels				
Buizerd			4*	
Zoogdieren				
Waterspitsmuis		x		
Noordse woelmuis		x		x
Gewone dwergvleermuis		x		x
Gewone grootoorvleermuis		x		x
Laatvlieger		x		x
Rosse vleermuis		x		x
Ruige dwergvleermuis		x		x
Watervleermuis		x		x
Meervleermuis		x		x

*De verblijfplaats van de buizerd is jaarrond beschermd en behoort tot categorie 4. Dit zijn vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

5

Toetsing aan Flora- en faunawet

5.1 EFFECTBESCHRIJVING

In paragraaf 1.3 is een beschrijving gegeven van de voorgenomen activiteit en een globaal overzicht van de werkzaamheden die gaan plaatsvinden. Deze kunnen tot tijdelijke en permanente effecten op aanwezige beschermde soorten leiden. De volgende effecten worden onderscheiden:

- Bij het dempen of werken in sloten kunnen (tijdens het broedseizoen) nesten van broedende watervogels in oevers en rietlanden worden aangetast, jongen kunnen hierbij worden verwond of gedood en eieren kunnen worden beschadigd. Verder kunnen vaste rust- en verblijfplaatsen van bittervoorn (tabel 3) en kleine modderkruiper (tabel 2) worden verstoord of verloren gaan. Aanwezige individuen van beide soorten kunnen worden verwond en/of gedood tijdens de uitvoering van deze werkzaamheden. Door het dempen van sloten (met name de Moersloot) kunnen mogelijk vliegroutes van vleermuizen (watervleermuis, meervleermuis) verloren gaan.
- Door graafwerkzaamheden en het ophogen van grond kan mogelijk leefgebied van de noordse woelmuis en waterspitsmuis (beide tabel 3) verloren gaan. Aanwezige individuen van deze soorten kunnen worden verwond en/of gedood tijdens de uitvoering deze werkzaamheden.
- Door het verwijderen van bomen en struiken kunnen (tijdens het broedseizoen) nesten van algemene broedvogels van bos en struweel worden aangetast, jongen kunnen hierbij worden verwond of gedood en eieren kunnen worden beschadigd. Door kappen van opgaande beplanting kunnen tevens vliegroutes, foerageergebied en vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen verloren gaan.
- Door een toename van licht en geluid (tijdens de aanleg- en gebruiksfase) kunnen leef- en foerageergebieden van vleermuizen nabij het plangebied worden verstoord (door lichthinder).

5.2 TOETSING AAN DE FLORA- EN FAUNAWET

In de onderstaande tabel zijn de mogelijke overtredingen van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet opgenomen. Hierbij wordt alleen ingegaan op de strikt beschermde soorten (tabel 2 en 3), voor algemene soorten (van tabel 1) geldt in het geval van ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling (mits wordt voldaan aan de zorgplicht, zie ook paragraaf 5.4).

Tabel 2. Overtreding van de verbodsbepalingen.

Beschermde soorten	Verbodsbepalingen**			
	Art.8	Art.9	Art. 11	Art. 12
Noordse woelmuis en waterspitsmuis		x	x	
Bittervoorn en kleine modderkruiper		x	x	
Rugstreeppad*		x		
Vleermuizen			X	
Broedvogels (niet-jaarrond beschermd)			x	x

Planten: wilde kievitsbloem	x			
-----------------------------	---	--	--	--

*Op dit moment alleen aanwezig in de omgeving van het plangebied, maar kan mogelijk tijdens de werkzaamheden opduiken wanneer geschikt habitat is ontstaan door graafwerkzaamheden en het opbrengen van zand.

**Art. 8 Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen. Art. 9 Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen. Art. 11 Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren. Art. 12 Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

5.3 MOGELIJKHEDEN VOOR VRIJSTELLING EN ONTHEFFING

Door bij de uitvoering van werkzaamheden rekening te houden met aanwezige beschermde soorten kunnen effecten worden voorkomen en daarmee overtreding van verbodsbepalingen. Indien effecten niet geheel kunnen worden voorkomen is een ontheffing van verbodsbepalingen nodig. Voor de licht beschermde wilde kievitsbloem en kleine modderkruiper (tabel 2) kan alleen een ontheffing worden verleend indien de gunstige staat van instandhouding van deze soorten niet in het geding is. Indien aantoonbaar gewerkt wordt volgens een gedragscode geldt voor deze soorten een vrijstelling en is de aanvraag van een ontheffing niet noodzakelijk. Voor de overige zwaar beschermde soorten (tabel 3) geldt dat ontheffing van de verbodsbepalingen alleen mogelijk is als aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- Eén van de volgende wettelijke belangen kan worden onderbouwd:
 - Bescherming flora en fauna (belang b)
 - Voor de broedvogels: veiligheid van het luchtverkeer (belang c)
 - Volksgezondheid of openbare veiligheid (belang d)
 - Voor de waterspitsmuis, bittervoorn, noordse woelmuis en vleermuizen: Dwingende reden van groot openbaar belang (belang e)
 - Voor de waterspitsmuis en bittervoorn: Uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (j)
- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging) ten aanzien van:
 - De locatie van de ingreep
 - De inrichting van de locatie
 - De wijze van uitvoering van de werkzaamheden
- De gunstige staat van instandhouding van de lokale populatie komt niet in gevaar

Als niet aan deze voorwaarden kan worden voldaan, dan moet overtreding van de verbodsbepalingen geheel worden voorkomen door het treffen van mitigerende maatregelen.

5.4 BEPERKEN EN VOORKOMEN VAN SCHADE

Tijdens het uitvoeren van werkzaamheden dient schade aan beschermde soorten zo veel mogelijk te worden voorkomen. In onderstaand overzicht zijn een aantal voorzorgsmaatregelen opgenomen waarmee negatieve gevolgen voor de aanwezige beschermde soorten kunnen worden voorkomen.

Bittervoorn en kleine modderkruiper

De bittervoorn is in het plangebied in de Moersloot en een zijtak van de Limmertocht aangetroffen. Hier kunnen mogelijk ook individuen van de kleine modderkruiper worden verwacht. De toekomstige

aansluiting zal beide watergangen kruisen. Doordat beide watergangen de aansluiting door middel van een duiker/onderdoorgang zullen passeren, is geen sprake van versnippering en blijft het effect beperkt. Daar waar de afsluiting de Moersloot en betreffende zijtak van de Limmertocht kruist, zal een beperkt deel van het leefgebied van beide soorten verdwijnen. Ten opzichte van het totale oppervlak aan geschikt leefgebied dat lokaal en regionaal voorhanden is, is dit oppervlakteverlies te verwaarlozen. Daarnaast zal het totale wateroppervlak dat verloren gaat, gecompenseerd worden. Wanneer bij de inrichting van nieuwe watergangen rekening wordt gehouden met de bittervoorn, kan dit zelfs een gunstige invloed hebben op de lokale instandhouding. Hierbij kan gedacht worden aan de aanleg van natuurvriendelijke oevers en een extensief (gefaseerd) beheer, waarbij water- en oeverplanten meer kansen krijgen en zoetwatermosselen deels gespaard worden.

Om schade aan individuen gedurende de werkzaamheden te voorkomen dienen de volgende maatregelen te worden uitgevoerd :

- Er moet gewerkt worden in de periode september tot en met maart, dat wil zeggen buiten de kwetsbare periode van de voortplanting. Echter, deze periode kan zowel korter als langer duren en is afhankelijk van klimatologische en meteorologische omstandigheden. Een deskundige op het gebied van bittervoorns moet de exacte periode van voortplanting aangeven. De luchttemperatuur moet boven het vriespunt liggen en er mag geen ijs aanwezig zijn in de watergang. De watertemperatuur moet beneden de 25 graden Celsius te zijn.
- De aanwezige bittervoorns en zoetwatermosselen in de te dempen watergang moeten worden weggevangen. Afhankelijk van de locatie en diepte van de watergang kan dit op verschillende manieren plaatsvinden (wegvangen met elektrovisser of watergang verondiepen, afdammen, leegpompen en afvangen vissen en zoetwatermosselen).
- Wegvangen in de periode dat de watertemperatuur erg laag is, maar boven nul, is mogelijk wanneer goed in beeld gebracht is waar de bittervoorns zich op dat moment in groepen bevinden. Daarbij kunnen op deze plekken de bittervoorns effectief weggevangen worden.
- Er moet een ecologisch werkprotocol opgesteld worden waarin alle ten behoeve van de bittervoorn te nemen maatregelen worden vastgelegd. Dit ecologisch werkprotocol moet op de locatie aanwezig te zijn en onder alle betrokken partijen bekend te zijn. Werkzaamheden moeten aantoonbaar conform dit protocol te worden uitgevoerd.
- De werkzaamheden moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van bittervoorns.

Broedvogels

- Kap van bomen en verwijderen van opgaande vegetatie moet zoveel mogelijk buiten het broedseizoen (15 maart- 15 juli)³ worden uitgevoerd. Indien werken in het broedseizoen niet voorkomen kan worden, dan dient de vegetatie buiten het broedseizoen te worden verwijderd, zodat de het plangebied ongeschikt wordt gemaakt om te broeden. Hou resterende vegetatie kort tijdens het broedseizoen;
- Start de overige werkzaamheden minimaal buiten het broedseizoen. Hierdoor wordt het gebied verstoord, waardoor het ongeschikt wordt voor weidevogels.

³ Voor een begrip als 'broedseizoen' is geen standaardperiode te hanteren. Afhankelijk van de soort en weersomstandigheden in een bepaald jaar kunnen soorten veel eerder of juist later broeden dan normaal het geval zou zijn. Dit kan zelfs per regio verschillen. Voor de wet is van belang of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. De vaak geciteerde periode 15 maart t/m 15 juli is dus slechts een indicatie. De periode januari tot begin oktober kan theoretisch door broedvogels nog gebruikt worden als een broedperiode. Voor aanvang van de werkzaamheden dient altijd op broedgevallen gecontroleerd te worden.

Vaatplanten

- Voorafgaande de werkzaamheden (bij voorkeur in de bloeitijd; april – mei) dient gekeken te worden of de eerder waargenomen kievitsbloem(en) nog steeds aanwezig zijn.
- Indien aanwezig binnen het plangebied, dan dienen de individuen worden uitgegraven en verplaatst naar geschikt habitat in de directe omgeving waar geen werkzaamheden staan gepland;
- De rode lijst soort bevertjes komt mogelijk voor in het plangebied. Deze is niet beschermd onder de flora & faunawet, maar gezien de status ‘rode lijst soort’ dient hier zorgvuldig mee om worden gegaan. Indien bevertjes voorafgaande aan de werkzaamheden aanwezig blijkt te zijn (bloeitijd mei - augustus) wordt aanbevolen deze eveneens uit te graven en te verplaatsen.

Rugstreeppad

- De rugstreeppad is op dit moment niet aanwezig in het plangebied. Als gevolg van de werkzaamheden wordt echter tijdelijk geschikt habitat gecreëerd waardoor deze soort mogelijk tijdens de werkzaamheden kan opduiken. Tijdens de werkzaamheden dient dan ook regelmatig gecontroleerd te worden of de soort in het plangebied aanwezig is. Deze controles dienen met enige regelmaat plaats te vinden in de periode april tot oktober. Hierbij dient gelet te worden op kooractiviteit, aanwezigheid van eisnoeren en individuen.
- Tijdens de uitvoering van werkzaamheden moet voorkomen worden dat (onbewust) geschikte voortplantingswateren ontstaan (ondiepe plassen).
- Bij aanwezigheid van individuen dienen maatregelen te worden getroffen om het verwonden en/of doden van individuen te voorkomen:
 - Aanwezige exemplaren moeten weggevangen worden en direct verplaatst worden naar geschikt gebied in de directe omgeving. Eventueel aanwezige eisnoeren dienen ook verplaatst te worden naar geschikt leefgebied elders.
 - Daarnaast moeten voorzieningen getroffen worden om het gebied ontoegankelijk te maken (plaatsen schermen).
 - Eventuele werkzaamheden moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de rugstreeppad.
- Er moet een ecologisch werkprotocol opgesteld worden waarin alle ten behoeve van de rugstreeppad te nemen maatregelen (voor het geval de soort tijdens de werkzaamheden opduikt) zijn vastgelegd. Dit ecologisch werkprotocol moet op de locatie aanwezig zijn en onder alle betrokken partijen bekend te zijn. Werkzaamheden moeten aantoonbaar conform dit protocol worden uitgevoerd.

Algemene zorgplicht

- Voer werkzaamheden in watergangen zoveel mogelijk uit in de maanden september-oktober (d.w.z. na de voortplantingsperiode en vóór de winterrust van vissen en amfibieën). Werk in ieder geval bij een watertemperatuur boven de 5 °C en wanneer er geen sprake is van ijsvorming.
- Bij het dempen van watergangen en graafwerkzaamheden dient altijd in één richting gewerkt te worden, richting open water/verbindingen. Hierdoor kunnen dieren (zowel op het land als in het water) de werkzaamheden ontvluchten.
- Laat terreindelen die gehandhaafd blijven zoveel mogelijk met rust.
- Let vanuit de algemene zorgplicht tijdens de werkzaamheden continu op de aanwezigheid van al dan niet beschermde planten en dieren. Bij aantreffen van dieren en planten moet worden voorkomen dat deze gedood of verwond c.q. (bij planten) onnodig aangetast worden. In het geval dat een ingreep toch samenvalt met de aanwezigheid van beschermde soorten, neem in overleg met de ecooloog passende maatregelen of zoek naar een andere oplossing.

Vleermuizen, noordse woelmuis en waterspitsmuis

- Ten aanzien van de vleermuizen, noordse woelmuis en waterspitsmuis moeten de maatregelen afgestemd worden op de verspreiding en (daadwerkelijke) aanwezigheid van deze soorten in het plangebied. Wij adviseren u om hiervoor vervolgonderzoek uit te voeren (zie de aanbevelingen in hoofdstuk 7), en op basis daarvan een mitigatieplan op te stellen. De maatregelen zullen globaal bestaan uit ongeschikt maken van het huidige biotoop, het vermijden van de gevoelige perioden (voortplanting en overwintering), het zorgvuldig uitvoeren kap van bomen en/of de demping van de watergangen en het creëren van geschikt leefgebied in de nieuwe situatie (zoals het planten van laanbomen en het optimaal benutten van nieuwe watergangen die in het kader van het project moeten worden aangelegd).

6

Toetsing Nb-wet, EHS, weidevogelgebied en boswet

6.1 TOETSING NATUURBESCHERMINGSWET

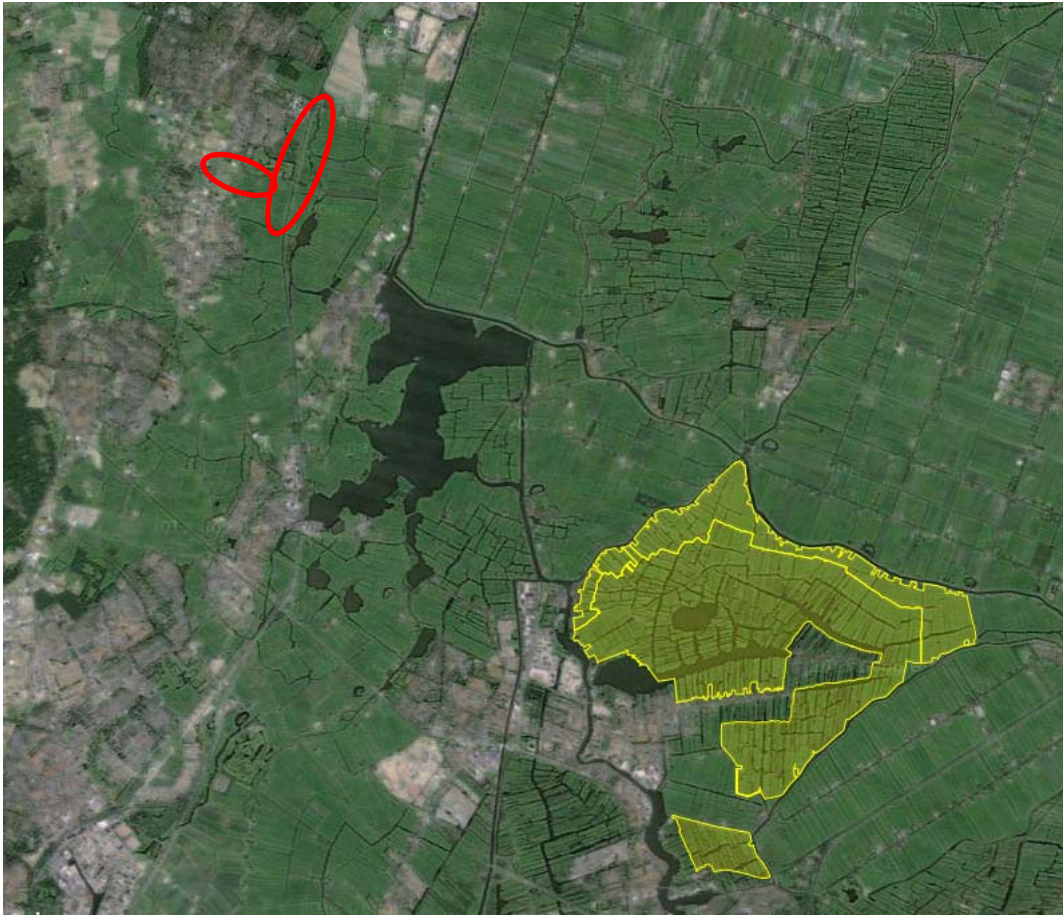
De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden zijn op een afstand van ongeveer drie tot vier kilometer van het plangebied gelegen. Het betreft het Noordhollands Duinreservaat en Eilandspolder. In respectievelijk Figuur 7 en Figuur 8 is de ligging van de gebieden weergegeven. Om ruim 8 kilometer afstand is daarnaast het Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Klaverpolder gelegen (zie Figuur 9). Gezien de afstand tot het plangebied en de reikwijdte van de optredende effecten (zie paragraaf 3.2) is in deze gebieden mogelijk alleen sprake van een verhoogde stikstofdepositie.



Figuur 7 Globale ligging plangebied (rode omlijning) ten opzichte van het Natura 2000-gebied Noordhollands Duinreservaat (gele arcering).



Figuur 8 Globale ligging plangebied (rode omlijning) ten opzichte van het Natura 2000-gebied Eilandspolder (gele arcering).



Figuur 9 Globale ligging plangebied (rode omlijning) ten opzichte van het Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Klaverpolder (gele arcering).

Om de bijdrage van de voorgenomen activiteit aan de totale stikstofdepositie inzichtelijk te maken zijn berekeningen uitgevoerd binnen een straal van 10 km vanaf de nieuwe aansluiting op de A9 naar Heiloo.

Voor stikstofdepositie zijn de volgende peiljaren/situaties onderzocht:

- Huidige situatie 2013;
- Autonome situatie 2018 (1 jaar na realisatie) en 2027 (10 jaar na realisatie);
- Plansituatie 2018 (1 jaar na realisatie) en 2027 (10 jaar na realisatie).

Als gevolg van de nieuwe aansluiting zal er in de omgeving van het plangebied sprake zijn van een verhoogde stikstofdepositie. In omliggende Natura 2000-gebieden is sprake van een bijdrage van maximaal 0,1 – 0,5 mol/ha/jaar (zie Tabel 3) afkomstig vanuit het plangebied.

Tabel 3 Toename depositie in Natura 2000-gebieden als gevolg van de nieuwe aansluiting.

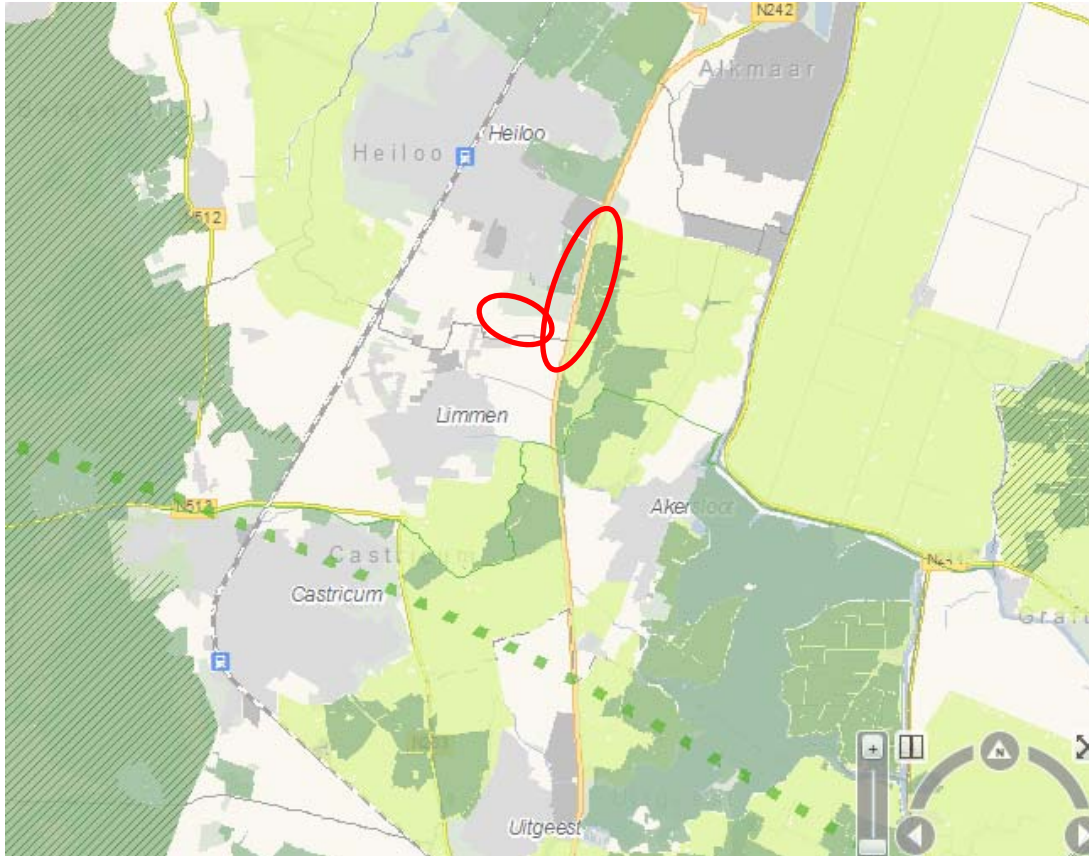
Emissies	Eilandspolder 3 – 4 km afstand van het plangebied	Noord-Hollands Duinreservaat 3 – 4 km afstand van het plangebied	Wormer- en Jisperveld & Klaverpolder ruim 8 km afstand van het plangebied	Polder Westzaan
Maximale toename stikstofdepositie 2018	0,1 – 0,5	0,0 – 0,1	0,1 – 0,5	0,1 – 0,5
Maximale toename stikstofdepositie 2027	0,1 – 0,5	0,0 – 0,1	0,1 – 0,5	0,1 – 0,1

In de betrokken Natura 2000-gebieden zijn stikstofgevoelige habitats en leefgebieden van soorten gelegen waar in de huidige situatie reeds sprake is van een overschrijding van kritische depositiewaarden (KDW) door de achtergronddepositie⁴. Als gevolg van de bijdrage vanuit het plangebied zal deze overschrijding in beperkte mate toenemen. Nadelige effecten kunnen dan ook niet bij voorbaat worden uitgesloten. Om te bepalen of dit ook daadwerkelijk tot een (significant) effect op de instandhoudingsdoelstellingen van deze habitats en leefgebieden zal leiden, is nader onderzoek noodzakelijk.

6.2 TOETSING EHS

Het plangebied en directe omgeving maakt onderdeel uit van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). In Figuur 10 is de ligging van het plangebied in de EHS weergegeven. Als gevolg van de aansluiting is sprake van ruimtebeslag in de EHS, daarnaast is sprake van een toename van licht- en geluidsverstoring in de directe omgeving, welke eveneens tot de EHS behoort. Als gevolg hiervan is mogelijk sprake van een effect op de wezenlijke kenmerken en waarden. De EHS is in de provincie Noord-Holland beschermd volgens het zogenaamde 'nee, tenzij regime'. Nieuwe plannen, projecten of handelingen binnen de EHS zijn in beginsel niet toegestaan indien deze de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten, tenzij er geen reële alternatieven zijn én er sprake is van redenen van groot openbaar belang (het 'nee, tenzij'- regime). Door middel van een 'nee, tenzij toets' dienen de effecten op de EHS nader in beeld te worden gebracht en wordt het nee, tenzij regime doorlopen om te bepalen of de voorgenomen activiteit doorgang kan vinden. Hierbij wordt ook de compensatieverplichting in beeld gebracht.

⁴ <http://geodata.rivm.nl/gcn/>



Figuur 10 Globale ligging plangebied (rode omlijning) in de EHS (donkergroen) en weidevogelleefgebied (lichtgroen).

6.3 TOETSING WEIDVOGELLEEFGEBIED

Het plangebied en directe omgeving maakt naast de EHS ook onderdeel uit van belangrijk weidevogelleefgebied. In Figuur 10 is de ligging van het plangebied in het belangrijk weidevogelleefgebied weergegeven. Hierbij moet worden opgemerkt dat het weidevogelleefgebied overlapt met de EHS ter hoogte van het plangebied. Het plangebied heeft hier een dubbele aanwijzing. Als gevolg van de aansluiting is sprake van ruimtebeslag in weidevogelleefgebied. Daarnaast is sprake van een toename van licht- en geluidsverstoring in de directe omgeving, welke eveneens is aangewezen als weidevogelleefgebied. Ter hoogte van de Kooibrug is daarnaast sprake van een verlaging van het waterpeil wat mogelijk tot verdroging in het hier aanwezige weidevogelleefgebied zal leiden. Het weidevogelleefgebied is in de provincie Noord-Holland beschermd. Een wijziging van de bestemming die tot oppervlakteverlies, verstoring of een peilverlaging leidt in weidevogelleefgebied is niet toegestaan, tenzij er geen aanvaardbaar alternatief aanwezig is en een groot openbaar belang wordt gediend. Door middel van een 'nee, tenzij toets' dienen de effecten op het weidevogelleefgebied nader in beeld te worden gebracht en wordt het nee, tenzij regime doorlopen om te bepalen of de voorgenomen activiteit doorgang kan vinden. Hierbij wordt ook de compensatieverplichting in beeld gebracht.

6.4 TOETSING BOSWET

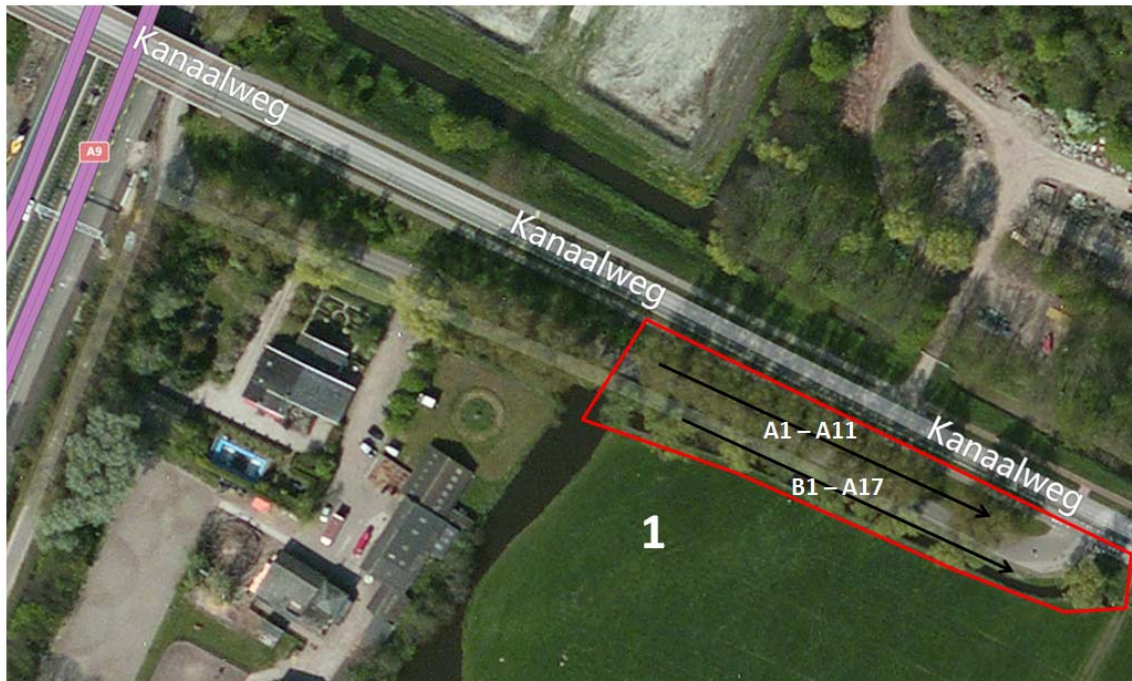
In het plangebied zijn een aantal bomenrijen en bosschages aanwezig die mogelijk gekapt zullen gaan worden. Hierna wordt een toelichting gegeven van deze houtopstanden.



Figuur 11 Deelgebieden met bomen en houtopstanden die mogelijk onder de Boswet vallen.

Deelgebied 1

In dit deelgebied zijn twee bomenrijen (met respectievelijk 11 en 17 bomen) aanwezig langs de parallelweg van de Kanaalweg. De bomenrijen bestaan uit Canadese populier en kraakwilg. De kraakwilgen zijn regelmatig vertakt, zodat meerdere stammen op borsthoogte meetbaar zijn. In tabel 4 zijn de afmetingen van de betreffende bomen weergegeven.



Figuur 12 Deelgebied 1 met aanwezige bomenrijen aan weerszijden van de parallelweg

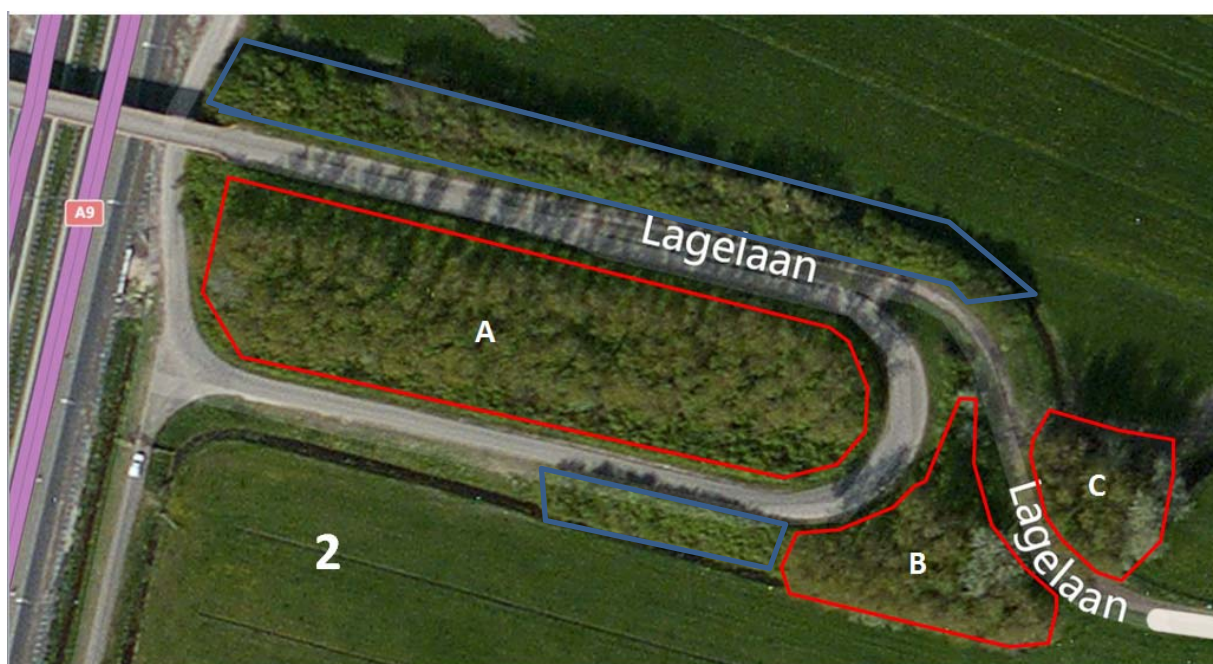
Tabel 4 Informatie bomen deelgebied 1.

Boom	Soort	Diameter	Opmerking
A1	Canadese populier	78	
A2	Canadese populier	82	
A3	Canadese populier	70	
A4	Canadese populier	72	
A5	Canadese populier	77	
A6	Canadese populier	73	
A7	Canadese populier	70	
A8	Canadese populier	66	
A9	Canadese populier	73	
A10	Canadese populier	77	
A11	Canadese populier	74	
B1	Kraakwilg	110	vertakt
B2	Kraakwilg	70	
B3	Kraakwilg	90	vertakt
B4	Kraakwilg	4*20	vertakt in 4 stammen
B5	Kraakwilg	65	
B6	Kraakwilg	25	
B7	Kraakwilg	70	vertakt
B8	Kraakwilg	60	
B9	Kraakwilg	50	
B10	Kraakwilg	50	
B11	Kraakwilg	50	
B12	Kraakwilg	55	

B13	Kraakwilg	4*35	vertakt in 4 stammen
B14	Kraakwilg	4*35	vertakt in 4 stammen
B15	Kraakwilg	50	
B16	Kraakwilg	45	
B17	Kraakwilg	110	vertakt

Deelgebied 2

In dit deelgebied zijn een aantal bosschages aanwezig ter hoogte van de Lagelaan (zie Figuur 13). De bosschages A, B en C bestaan uit oudere bomen, terwijl de rest van het talud (blauwe vlakken) begroeid is met struikgewas en opslag van jonge bomen. Naar verwachting worden deze struwelen periodiek afgezet.



Figuur 13 Deelgebied 2 met aanwezige bosschages ter hoogte van de Lagelaan.

Bosschage A ligt ten zuiden van de Lagelaan. Het betreft een regelmatige opstand van ongeveer 110 bomen van gelijke ouderdom. De leeftijd wordt geschat als zijnde 30-35 jaar. De onderlaag bestaat uit een dichtbegroeide struiklaag, bestaande uit verjonging van Canadese populier en gladde iep. De diameter van deze verjonging ligt gemiddeld tussen de 5-10 cm.

Bosschages B en C liggen ten oosten van bosschage A. Het betreft een opstand van respectievelijk 25 en 15 bomen. De diameters lopen hier meer uiteen. De leeftijd wordt geschat tussen de 30-50 jaar.

Tabel 5 Informatie bomen deelgebied 2

Deel	Soort	Oppervlak	Diameter gemiddeld (cm)	Range
A	Canadese populier	4.688 m ²	34	26-46
B	Canadese populier	1.535 m ²	39	28-56
C	Canadese populier	444 m ²	40	30-61

Deelgebied 3

In deelgebied 3 zijn enkele bomenrijen aanwezig langs de Kooibrug en Lagelaan (bestaande uit respectievelijk 6, 11 en 12 bomen). Het betreft Canadese populieren van gelijke dikte en leeftijd. De leeftijd

wordt geschat tussen de 40-50 jaar. Verder is het talud begroeid met struikgewas en opslag van jonge bomen. Naar verwachting worden deze struwelen periodiek afgezet.



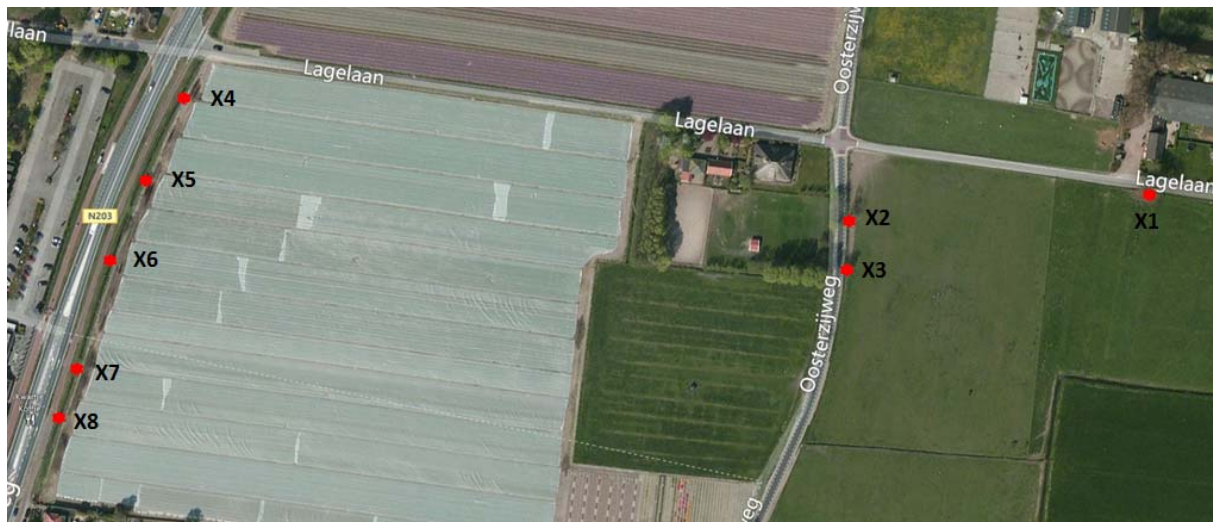
Figuur 14 Deelgebied 3 met aanwezige bomenrijen langs de Lagelaan en Kooibrug.

Tabel 6 Informatie bomen deelgebied 3.

Deel	Soort	Diameter
A1	Canadese populier	50
A2	Canadese populier	43
A3	Canadese populier	40
A4	Canadese populier	58
A5	Canadese populier	56
A6	Canadese populier	55
B1	Canadese populier	50
B2	Canadese populier	53
B3	Canadese populier	43
B4	Canadese populier	44
B5	Canadese populier	44
B6	Canadese populier	46
B7	Canadese populier	49
B8	Canadese populier	39
B9	Canadese populier	55
B10	Canadese populier	56
B11	Canadese populier	63
C1	Canadese populier	57
C2	Canadese populier	53
C3	Canadese populier	46
C4	Canadese populier	43
C5	Canadese populier	45
C6	Canadese populier	52
C7	Canadese populier	44
C8	Canadese populier	30
C9	Canadese populier	46
C10	Canadese populier	52
C11	Canadese populier	54
C12	Canadese populier	56

Deelgebied 'Overig'

In dit deelgebied zijn enkel solitaire bomen aanwezig. Het betreft hierbij soorten als esdoorn, zomereik, els en knotwilg.



Figuur 15 Deelgebied Overig met uitsluitend solitaire bomen.

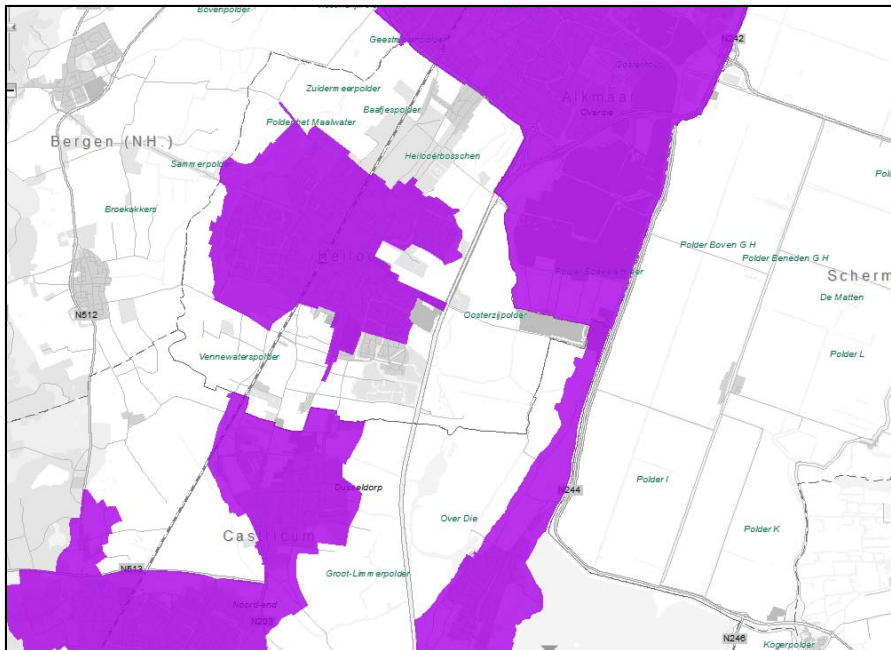
Tabel 7 Informatie bomen deelgebied Overig

Locatie	Soort	Diameter (cm)
X1	Esdoorn	85
X2	Zomereik	35
X3	Els	30
X4	Knotwilg (katwilg)	50
X5	Knotwilg (katwilg)	30
X6	Knotwilg (katwilg)	45
X7	Knotwilg (katwilg)	30
X8	Knotwilg (katwilg)	45

In Figuur 16 is de bebouwde kom Boswet weergegeven. Hieruit kan worden opgemaakt dat de houtopstanden in het plangebied buiten de bebouwde kom boswet liggen, waardoor de Boswet van toepassing kan zijn, mits de houtopstanden aan de vereiste afmetingen en samenstelling voldoet (zie ook paragraaf 2.4). Onder de Boswet vallen alleen beplantingen van bomen die groter zijn dan 10 are en bomen in een rijbeplanting, als de rij uit meer dan 20 bomen bestaat. De bomenrijen in het plangebied bestaan allen uit minder dan 20 bomen en vallen zodoende niet onder de Boswet. Ook de solitaire bomen in het plangebied vallen niet onder de Boswet. Twee van de drie bosschages (A en B) in deelgebied zijn groter dan 10 are en worden dan ook nader beschouwd. De struwelen op het talud worden niet tot de boswet gerekend. De struwelen bestaan hoofdzakelijk uit struiken en opslag van jonge bomen en worden (naar verwachting) periodiek afgezet.

Bosschage A en B in deelgebied 2 bestaan uit aanplant van Canadese populieren. De onderlaag bestaat uit een dichtbegroeide struiklaag, bestaande uit verjonging van Canadese populier en gladde iep. Beide bosschages kunnen worden beschouwd als wegbepanting bestaande uit populieren en vallen zodoende ook niet onder de Boswet (zie ook paragraaf 2.4 voor de uitzonderingen). Geen van de houtopstanden in het plangebied valt zodoende onder de Boswet, herplant is dan ook niet noodzakelijk. In sommige

gemeenten is desondanks een kapvergunning vereist, die door de gemeente wordt afgegeven. Voordat gekapt wordt is het raadzaam om bij de gemeente na te vragen of een vergunning vereist is.



Figuur 16 Bebouwde kom Boswet (paarse arcering). Bron: Provincie Noord-Holland.

7

Conclusies en aanbevelingen

7.1 CONCLUSIES

Als gevolg van de nieuwe aansluiting op de A9 bij Heiloo:

- Kunnen verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet ten aanzien van beschermde soorten worden overtreden. Deze overtredingen kunnen deels worden voorkomen door het treffen van mitigerende maatregelen (zie paragraaf 5.4).
- Overtreding kan niet geheel worden voorkomen. Ten aanzien van de zwaar beschermde noordse woelmuis, waterspitsmuis en diverse soorten vleermuizen moet mogelijk een ontheffing worden aangevraagd.
- Treden er negatieve effecten op in de EHS en weidevogelleefgebied.
- Is er sprake van een verhoogde stikstofdepositie in omliggende Natura 2000-gebieden, effecten kunnen hierdoor niet bij voorbaat worden uitgesloten.
- Aanwezige bosschages en bomenrijen vallen niet onder de Boswet.

7.2 AANBEVELINGEN

Flora- en faunawet

Voor de onder de Flora- en faunawet streng beschermde noordse woelmuis, waterspitsmuis en diverse soorten vleermuizen adviseren wij u de volgende vervolgstappen te zetten:

- Voer een vervolgonderzoek uit om de aanwezigheid en verspreiding van (vaste rust- en verblijfplaatsen van) deze soorten in het plangebied in beeld te brengen.
 - In 2009 is door de Zoogdiervereniging (VZZ) onderzoek uitgevoerd naar de noordse woelmuis en waterspitsmuis in het plangebied en omgeving. Dit onderzoek is inmiddels verouderd⁵, daarom wordt nieuw onderzoek aanbevolen. Het onderzoek naar de waterspitsmuis en noordse woelmuis kan via de IBN methode (gebruik van life-traps).
 - Voor de verschillende soorten vleermuizen gaat het om een onderzoek conform het vleermuizenprotocol.
- Op basis van de resultaten van bovengenoemde onderzoeken dient een mitigatieplan opgesteld te worden, dat voorziet in tijdelijke (tijdens de uitvoeringsfase) en permanente (tijdens de gebruiksfase) mitigatie.

Het mitigatieplan vormt de basis voor een ontheffingsaanvraag. Het mitigatieplan dient te voorzien in maatregelen waarmee tijdelijk verlies van vaste rust en verblijfplaatsen wordt voorkomen, alleen dan is het mogelijk om voor deze soorten een ontheffing te verkrijgen.

⁵ In het kader van de Flora- en faunawet mogen in het kader van een ontheffingsprocedure voor strikt beschermde soorten geen verspreidingsgegevens worden gebruikt die ouder dan 3 jaar zijn.

Natuurbeschermingswet1998

De nieuwe aansluiting van de A9 leidt tot een beperkte verhoging van de stikstofdepositie in omliggende Natura 2000-gebieden Noordhollands Duinreservaat, Eilandspolder, Wormer- en Jisperveld & Klaverpolder en Polder Westzaan. In deze gebieden zijn stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van soorten gelegen waar in de huidige situatie reeds sprake is van een overschrijding van de KDW. Effecten als gevolg van een beperkte verhoging van de totale stikstofdepositie kunnen dan ook niet bij voorbaat worden uitgesloten. In het kader van een passende beoordeling (gericht op stikstofdepositie) dient nader onderzocht te worden of sprake is van een (significant) effecten op Natura 2000-instandhoudingsdoelstellingen.

Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie (EHS en weidevogelleefgebied)

De nieuwe aansluiting van de A9 leidt tot ruimtebeslag en een toename van verstoring in de EHS en weidevogelleefgebied. Op beide beschermde gebieden is het 'nee, tenzij'- regime uit de provinciale ruimtelijke verordening van toepassing. Door middel van een zogenaamde 'nee, tenzij toets' dienen de effecten op beide beschermde gebieden nader in beeld te worden gebracht en dient het nee, tenzij regime doorlopen te worden om te bepalen of de voorgenomen activiteit doorgang kan vinden. Hierbij dient ook de compensatieverplichting in beeld gebracht te worden. Binnen deze opdracht heeft Arcadis deze *Nee, tenzij toets EHS en weidevogelleefgebied* (kenmerk 077410172) uitgevoerd.

Boswet

De bosschages en bomenrijen in het plangebied vallen niet onder de Boswet, desondanks is in sommige gemeenten een kapvergunning vereist, die door de gemeente wordt afgegeven. Er wordt dan ook aanbevolen om voordat gekapt wordt, bij de gemeente Heiloo navraag te doen of een vergunning vereist is.

8

Literatuur

Hoogeboom, D., 2011. Verspreidingsatlas van de Zoogdieren van Noord-Holland. Werkatlas 2011.

Ministerie van Infrastructuur en Milieu, 2012. Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte.

Ontwerpnota (2013) Aansluiting A9 – Heiloo - voorontwerp

Provincie Noord Holland, 2011. Structuurvisie Noord-Holland 2040. Kwaliteit door veelzijdigheid. Vastgesteld door PS, 21 juni 2010. Inclusief 1^e herziening, vastgesteld door PS, 23 mei 2011.

Provincie Noord-Holland, 2013. Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie. Versie maart 2013.

Websites:

- www.ravon.nl
- www.waarneming.nl
- www.telmee.nl
- www.zoogdieratlas.nl
- www.zoogdiervereniging.nl
- <https://ndff-ecogrid.nl/>
- <http://geodata.rivm.nl/gcn/>
- <http://www.noord-holland.nl/web/Digitaal-loket/Ontheffingen-en-vergunningen/Boswet.htm>
- <http://www.hetlnvloket.nl/onderwerpen/vergunning-en-ontheffing/dossiers/dossier/bos-en-bomen-kappen-en-her-planten/wat-is-de-boswet>

Bijlage 1 Uitleg wet- en regelgeving

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet (2003) regelt de bescherming van in het wild voorkomende planten en dieren. In de wet is onder meer bepaald dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en beschermde planten niet geplukt, uitgestoken of verzameld (algemene verbodsbepalingen, artikelen 8 t/m 12). Bovendien dient iedereen voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren (algemene zorgplicht, artikel 2). Daarnaast is het niet toegestaan om de directe leefomgeving van soorten, waaronder nesten en holen, te beschadigen, te vernielen of te verstoren.

In de Flora- en faunawet zijn de soortbeschermingsbepalingen uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn geïmplementeerd.

De Flora- en faunawet heeft dan ook belangrijke consequenties voor ruimtelijke plannen. De interpretatie van de wet is in 2009 aangescherpt. Deze aanscherping is in onderstaande uitleg opgenomen.

Algemene zorgplicht

Artikel 2 Flora- en faunawet

In het kader van de Flora- en faunawetgeving geldt dat alle dieren en planten een zekere mate van bescherming genieten, omdat hun bestaan op zichzelf waardevol is, zonder te kijken welk nut de dieren en planten voor de mens kunnen hebben. Dit wordt de intrinsieke waarde genoemd. Vanuit deze intrinsieke waarde is de algemene zorgplicht als vorm van “basisbescherming” opgenomen (artikel 2). Hierin staat dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten en hun leefomgeving. Ook mag men het welzijn van dieren niet onnodig aantasten en dieren onnodig laten lijden. De algemene zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dier- en plantensoorten, ook voor de soorten die niet als beschermde soort aangewezen zijn onder de Flora- en faunawet.

Het is een aanvulling op de algemene verbodsbepalingen die uitsluitend betrekking hebben op beschermde soorten. Het artikel biedt de mogelijkheid om op te treden tegen ongewenste handelingen jegens beschermde dieren en planten, welke niet nadrukkelijk in één van de verbodsbepalingen zijn genoemd. Er bestaat geen wettelijke sanctie op overtreding. Wel kunnen activiteiten door de Algemene Inspectiedienst (AID) worden stilgelegd.

Verbodsbepalingen

De algemene verbodsbepalingen, die handelingen die het voortbestaan van planten en diersoorten in gevaar kunnen brengen verbieden, is een belangrijk onderdeel van de Flora- en faunawet. Deze verboden zorgen ervoor dat in het wild levende soorten zoveel mogelijk met rust worden gelaten. De belangrijkste, voor ruimtelijke plannen relevante wettelijke bepalingen staan hieronder genoemd.

ALGEMENE VERBODSBEPALINGEN FLORA- EN FAUNAWET (ARTIKEL 8 T/M 12)

Artikel 8. Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9. Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10. Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11. Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12. Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Vrijstellingen en ontheffingen

Bij ruimtelijke plannen, met mogelijke gevolgen voor beschermde planten en dieren, is het verplicht vooraf te toetsen of deze kunnen leiden tot overtreding van algemene verbodsbepalingen. Wanneer dat het geval dreigt te zijn, moet onderzocht worden of er maatregelen genomen kunnen worden om dit te voorkomen of om de gevolgen voor beschermde soorten te verminderen. Onder bepaalde voorwaarden geldt een vrijstelling, wordt door het ministerie van LNV goedkeuring gegeven aan de mitigerende maatregelen, of is het mogelijk van de minister van LNV ontheffing van de algemene verbodsbepalingen te krijgen voor activiteiten op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Ten aanzien van de criteria die voor vrijstellingen en ontheffingen gelden, kunnen verschillende groepen soorten worden onderscheiden. Deze groepen zijn benoemd in het “Besluit van 28 november 2000 houdende regels voor het bezit en vervoer van en de handel in beschermde dier- en plantensoorten”, kortweg genoemd “Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten”. Dit besluit heeft de status van een AMvB. Onderstaande heeft betrekking op vrijstellingen en ontheffingen voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Voor andere activiteiten gelden andere regels.

Beschermingscategorieën AMvB artikel 75 Flora- en faunawet

Categorie: Tabel 1, algemene soorten

Ontheffing of vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen: Algemene vrijstelling van de verboden 8 tot en met 12, wel zorgplicht, m.u.v. artikel 10.

Categorie: Tabel 2 Overige soorten

Ontheffing of vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen: Vrijstelling is mogelijk, mits gebruik wordt gemaakt van een door de minister goedgekeurde gedragscode. In alle andere gevallen is ontheffing noodzakelijk (toetsing aan gunstige staat van instandhouding en zorgvuldig handelen). Daarbij geldt een eventuele mitigatie- en compensatieplicht. Ook kan door het ministerie een beschikking worden afgegeven waarin goedkeuring wordt gegeven voor maatregelen ter voorkoming van het overtreden van verbodsbepalingen. Deze goedkeuring heeft de vorm van een afwijzing van de ontheffingsaanvraag, m.u.v. artikel 10.

Categorie: Tabel 3 Soorten van bijlage 1 van de AMvB

Ontheffing of vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen: Voor volgens art. 75 lid 6 bij AMVB aangewezen soorten geldt een zwaar beschermingsregime. Voor deze soorten geldt, ook wanneer wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode, geen vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Ontheffing voor het overtreden van verbodsbepalingen kan alleen verleend worden wanneer:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- er sprake is van een bij AMvB bepaald belang.

Voor deze groep is per AMvB bepaald dat een ontheffing verleend kan worden (met inachtneming van het voorgaande) bij:

- dwingende reden van groot openbaar belang;
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting (zolang er geen sprake is van benutting of gewin van de beschermde soort);
- enkele andere redenen die geen verband houden met ruimtelijke ontwikkeling, zoals volksgezondheid, openbare veiligheid, voorkomen van ernstige schade;
- er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
- er zorgvuldig wordt gehandeld.

Ook kan door het ministerie een beschikking worden afgegeven waarin goedkeuring wordt gegeven voor maatregelen ter voorkoming van het overtreden van verbodsbepalingen. Deze goedkeuring heeft de vorm van een afwijzing van de ontheffingsaanvraag.

Categorie: Tabel 3 Soorten op Bijlage IV Europese Habitatrichtlijn

Ontheffing of vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen: Voor volgens art. 75 lid 6 aangewezen soorten die voorkomen op bijlage IV van de Habitatrichtlijn geldt een zwaar beschermingsregime. Voor deze soorten geldt, ook wanneer wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode, geen vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Ontheffing voor het overtreden van verbodsbepalingen kan alleen verleend worden wanneer:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- er sprake is van een bij AMvB bepaald belang.

Voor deze groep is bij AMvB bepaald dat een ontheffing verleend kan worden (met inachtneming van het voorgaande) bij:

- dwingende reden van groot openbaar belang

NB: voor deze groep kan geen ontheffing worden verleend op basis van het belang “ruimtelijke ontwikkeling en inrichting”. Volgens de AMvB kan dit wel, echter recente uitspraken van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) laten zien dat de AMvB op dit punt een onjuiste implementatie van de Europese Habitatrichtlijn is.

- enkele andere redenen die geen verband houden met ruimtelijke ontwikkeling, zoals volksgezondheid, openbare veiligheid, voorkomen van ernstige schade;
- er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
- er zorgvuldig wordt gehandeld.

Vogels

Vanwege de bepalingen in de Europese Vogelrichtlijn, die overgenomen zijn in de Flora- en faunawet, geldt voor vogels een afwijkend beschermingsregime. Uit recente uitspraken van de ABRvS blijkt dat de manier waarop in Nederland tot voor kort werd omgegaan met ontheffingen voor vogels in strijd is met de Europese Vogelrichtlijn. De Vogelrichtlijn staat een ontheffing alleen toe wanneer:

- er geen andere bevredigende oplossing is;
- er tevens sprake is van één van de volgende belangen:
 - bescherming van flora en fauna;
 - veiligheid van luchtverkeer;
 - volksgezondheid en openbare veiligheid.

Dit betekent dat voor het verstoren van broedende vogels, hun eieren of jongen slechts in uitzonderlijke gevallen ontheffing kan worden verleend voor een ruimtelijke ingreep, namelijk als voldaan is aan het bovenstaande. In de praktijk betekent dit dat voor vogels gestreefd moet worden naar het voorkomen van het overtreden van verbodsbepalingen. In veel gevallen kan overtreding van verbodsbepalingen worden voorkomen door (verstorende) werkzaamheden buiten het broedseizoen (de perioden dat het nest in gebruik is voor het broeden of grootbrengen van jongen) aan te laten vangen.

Binnen de groep van vogels zijn er soorten waarvan het nest wordt aangemerkt als een zogenaamde “vaste rust- of verblijfplaats”. Dergelijke verblijfplaatsen zijn jaarrond beschermd onder artikel 11 van de algemene verbodsbepalingen, en vormen de meest streng beschermde groep. Vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels zijn aangewezen in de “aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten” (Ministerie van LNV, 2009) en bestaan uit de categorieën van vogelsoorten opgenomen in onderstaande tabel.

Vogels	
Categorie	Type verblijfplaatsen
Categorie 1	Vaste rust- en verblijfplaatsen; nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
Categorie 2	Nesten van koloniebroeders; nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn, of afhankelijk van bebouwing of biotoop.
Categorie 3	Honkvaste broedvogels en vogels afhankelijk van bebouwing; nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn, of afhankelijk van bebouwing of biotoop.
Categorie 4	Vogels die zelf niet in staat zijn een nest te bouwen; vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.
Categorie 5	Niet jaarrond beschermd, inventarisatie gewenst; nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Of voor het (buiten het broedseizoen) wegnemen van jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen een ontheffing noodzakelijk is, dient te worden vastgesteld met behulp van een zogenaamde omgevingscheck⁶. Daarnaast is de noodzaak tot een ontheffing mede afhankelijk van de mogelijkheid tot het mitigeren (inclusief het aanbieden van vervangende nestgelegenheid) van negatieve effecten.

Plicht om vooraf te toetsen

Wanneer plannen worden ontwikkeld voor ruimtelijke ingrepen of voornemens ontstaan om werkzaamheden uit te voeren, dient vooraf goed te worden beoordeeld of er mogelijk nadelige consequenties voor beschermde inheemse soorten zijn. In beginsel is daarvoor de initiatiefnemer zelf verantwoordelijk. Deze moet tijdens de uitwerking van zijn plannen of tijdens het plannen van werkzaamheden het volgende in kaart brengen:

- Welke beschermde dier- en plantensoorten komen in en nabij het plangebied voor?
- Heeft het realiseren van het plan of de uitvoering van geplande werkzaamheden gevolgen voor deze soorten?
- Zijn deze gevolgen strijdig met de algemene verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet betreffende planten op hun groeiplaats of dieren in hun natuurlijke leefomgeving?
- Kunnen het plan of de voorgenomen werkzaamheden zodanig aangepast worden dat dergelijke handelingen niet of in mindere mate gepleegd worden, of zodanig uitgevoerd worden dat de invloed op beschermde soorten verminderd of opgeheven wordt?
- Is, om de plannen te kunnen uitvoeren of de werkzaamheden te kunnen verrichten, vrijstelling mogelijk of is ontheffing (ex-artikel 75 van de Flora- en faunawet) van de verbodsbepalingen betreffende planten op de groeiplaats of dieren in hun natuurlijke leefomgeving vereist (tabel 3, soorten van bijlage 1, AMvB)?
- Is er, op basis van een gedegen maatregelenpakket ter voorkoming van het overtreden van verbodsbepalingen, zicht op een beschikking van het ministerie waarin goedkeuring wordt gegeven voor dit maatregelenpakket (LNV hanteert nu de term "Positieve Afwijzing", eerder werd een ontheffing afgegeven) (tabel 3, soorten van Bijlage IV Europese Habitatrictlijn)?
- Welke voorwaarden zijn verbonden aan vrijstellingen of ontheffingen en welke consequenties heeft dit voor de uitvoering van het plan?

⁶ Een deskundige dient vast te stellen of in de omgeving voldoende gelegenheid is voor de soort om zelfstandig een vervangend nest te vinden.

Colofon

QUICKSCAN NATUURWETGEVING AANSLUITING A9 - HEILOO

OPDRACHTGEVER:

Provincie Noord-Holland

STATUS:

Vrijgegeven

AUTEUR:

Mark van Heukelum
Wouter Stempfer

GECONTROLEERD DOOR:

Eric van Dijk

VRIJGEGEVEN DOOR:

Harmjan Bult

27 februari 2014
077395797:B

ARCADIS NEDERLAND BV
Het Rietveld 59a
Postbus 673
7300 AR Apeldoorn
Tel 055 5815 999
Fax 055 5815 599
www.arcadis.nl
Handelsregister 09036504

©ARCADIS. Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitzonderingen door de wet gesteld, mag zonder schriftelijke toestemming van de rechthebbenden niets uit dit document worden veeelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, digitale reproductie of anderszins.